

Wojewódzki Urząd Pracy
w Gdańsku

Jednostka Samorządu
Województwa Pomorskiego

POWIAT
MALBORSKI
RAPORT

Lokalny Rynek Pracy

W POWIECIE MALBORSKIM

PORP.pl

Gdańsk, maj 2025 r.

Opracowanie powstało w kooperacji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku (WUP) z Powiatowym Urzędem Pracy w Malborku (PUP) w ramach partnerstwa Pomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy (PORP).

Pomorskie Obserwatorium Rynku Pracy (PORP) zostało utworzone z inicjatywy Samorządu Województwa Pomorskiego i w ramach działań podejmowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku zajmuje się monitorowaniem oraz analizą pomorskiego rynku pracy.

Autorzy:

WUP: Justyna Braczko, Michał Bruski, Dorota Gabryelczyk, Ewa Ostrogórska, Daria Stokłosińska,
Radosław Więckiewicz

PUP w Malborku: Iwona Frymark-Bagińska, Joanna Kijewska, Joanna Reszka, Iwona Szweda

Redakcja: Daria Stokłosińska

Kopowanie i rozpowszechnianie może być dokonywane z podaniem źródła.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie najważniejszych parametrów charakteryzujących rynek pracy w powiecie malborskim. Dzięki współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Malborku możliwe było spojrzenie na lokalny rynek pracy z bliższej perspektywy.

W raporcie wykorzystano głównie dane statystyki publicznej publikowane przez Główny Urząd Statystyczny, ale również dane z Systemu Informacji Oświatowej, których dysponentem jest Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz informacje o rynku pracy udostępniane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Podając źródła danych zastosowano system numeryczny, a szczegółowy wykaz źródeł przedstawiono na końcu opracowania.

Analizę statystyczną uzupełnia komentarz, który powstał dzięki współpracy WUP w Gdańsku i PUP w Malborku.

Niniejsze opracowanie dedykowane jest instytucjom rynku pracy, instytucjom oświatowym i edukacyjnym, jednostkom samorządu terytorialnego, a także lokalnym pracodawcom i mieszkańcom powiatu malborskiego.

Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku
Ul. Podwale Przedmiejskie 30
80-824 Gdańsk
wupgdansk.praca.gov.pl

Pomorskie Obserwatorium Rynku Pracy
porp.pl

Powiatowy Urząd Pracy w Malborku
malbork.praca.gov.pl

POWIAT MALBORSKI

[1]

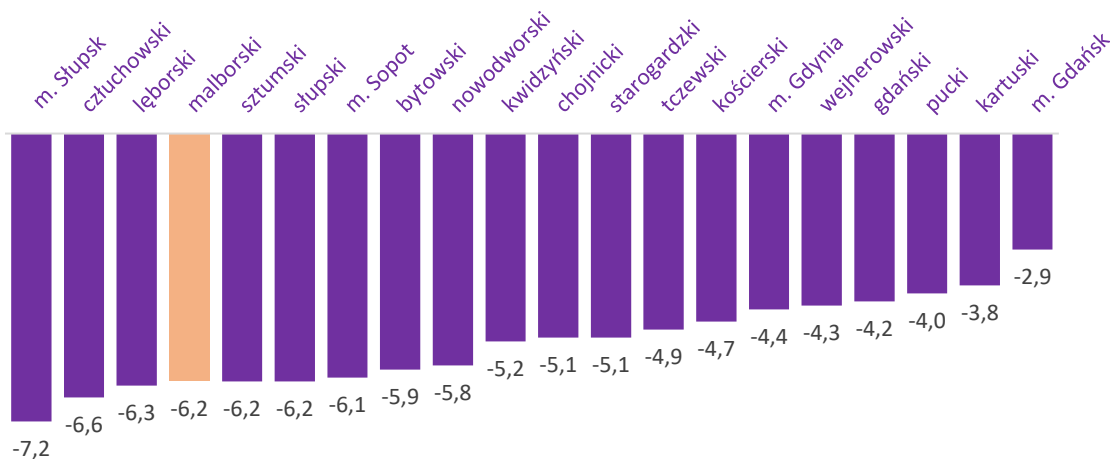
W 2023 r. [2]:

Liczba mieszkańców	60 489 osób
Gęstość zaludnienia	123 osoby na 1 km ²
Udział ludności w wieku produkcyjnym	58,2%
Gmina miejska	Malbork,
Gminy miejsko-wiejskie	Nowy Staw,
Gminy wiejskie	Lichnowy, Malbork, Miłoradz i Stare Pole

Demografia

W Polsce od 2013 r. widoczny jest proces kurczenia się populacji osób w wieku produkcyjnym i jednocześnie wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym [3]. Tendencja ta dotyczy również zmian na lokalnych rynkach pracy w województwie pomorskim, choć nasilenie tych zmian w poszczególnych powiatach jest różne. Na przestrzeni ostatnich 10. lat największy spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym odnotowało m. Słupsk, a najmniejszy m. Gdańsk. W powiecie malborskim udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem zmniejszył się o 6,2 pkt. proc.

Wykres 1. Zmiana udziału liczby ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem w 2023 r. w stosunku do 2013 r. w powiatach województwa pomorskiego (pkt. proc.) [2]

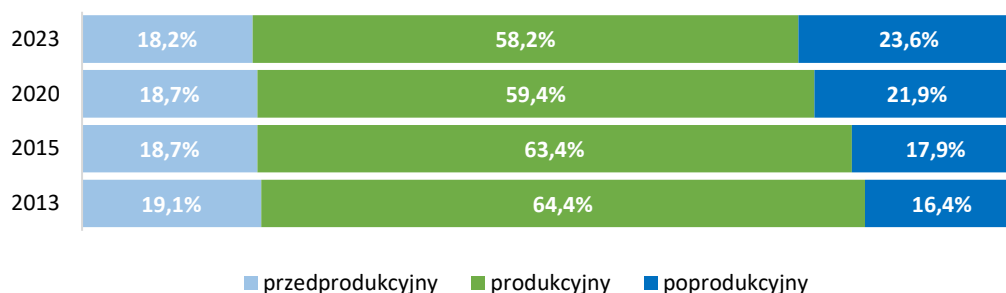
Wykres 2. Zmiana liczby ludności w wieku produkcyjnym w powiecie malborskim w latach 2013-2023 (dane roku poprzedniego = 100%) [2]

W latach 2013-2023 liczba ludności w wieku produkcyjnym w powiecie malborskim malała z roku na rok. Największy ubytek odnotowano w 2020 r. (-4,3%), co było efektem pandemii COVID-19, która wpłynęła na wzrost liczby zgonów i ograniczenie migracji.

Na przestrzeni 10. analizowanych lat udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 16,4% w 2013 r. do 23,6% w 2023 r. (7,2 pkt. proc.). Jednocześnie odnotowano niewielki spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (o ok. 1 pkt. proc.).

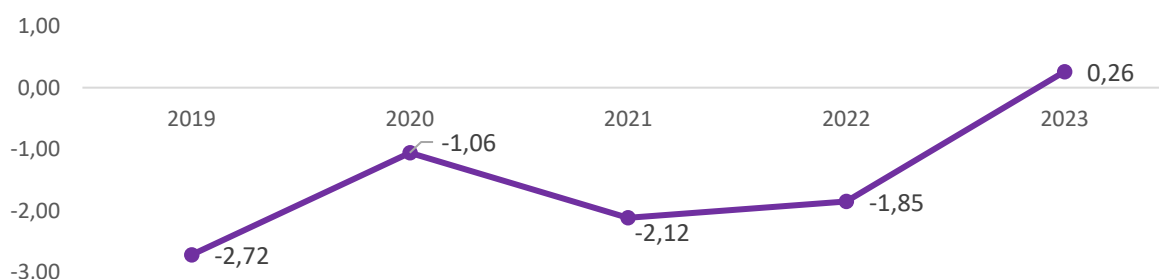
Wykres 3. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem w powiecie malborskim w latach 2013-2023 (w %) [2]

Zmiany w strukturze ekonomicznych grup wieku, a w tym zmniejszenie liczby osób w wieku produkcyjnym, związane są m.in. z procesem starzenia się populacji powojennego wyżu demograficznego oraz zmniejszającą dzietnością. Konsekwencją postępującego procesu starzenia się społeczeństwa w przyszłości będzie zwiększenie potrzeb w zakresie świadczeń emerytalnych oraz opieki zdrowotnej i senioralnej.

Odnotowywane w ostatnich latach ujemne saldo migracji w powiecie wskazuje, że Malbork i powiat malborski nie są wystarczająco atrakcyjnym miejscem do życia i pracy dla potencjalnych imigrantów. Może to być efekt niskiej dynamiki gospodarczej, ograniczonej oferty mieszkaniowej i niedostatku infrastruktury społecznej. Malbork jest bardzo dobrze skomunikowany z aglomeracją trójmiejską (przejazd pociągiem na tym dystansie zajmuje ok. 30-50 min), a mimo to od wielu lat powiat boryka się z emigracją młodych mieszkańców do większych miast lub za granicę, gdzie poszukują dla siebie lepszych możliwości edukacyjnych i zawodowych. W efekcie odpływ ludności nie jest równoważony napływem nowych mieszkańców.

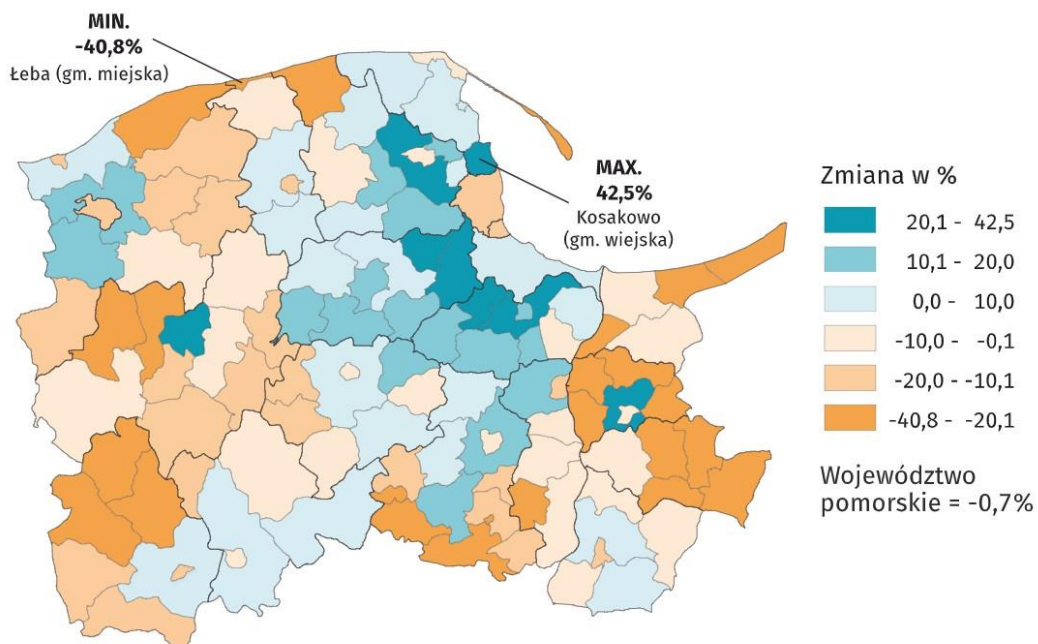
Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w powiecie na pobyt stały na 1000 ludności w latach 2019-2023 r. [2]

Z prognoz ludnościowych przygotowanych przez Główny Urząd Statystyczny w 2022 r. wynika, że w perspektywie najbliższych 20-30 lat liczba ludności województwa pomorskiego zmniejszy się. W przekroju terytorialnym województwa spadek liczby ludności przewidywany jest w powiatach oddalonych od Trójmiasta, tj. np. w powiecie sztumskim, kwidzyńskim, czy nowodworskim. W powiatach położonych w niedalekim sąsiedztwie Gdańska, Gdyni i Sopotu, tj. np. w powiecie gdańskim, kartuskim, czy wejherowskim, prognozuje się wzrost liczby mieszkańców.

Niekorzystne zmiany w tym zakresie będą również dotyczyć powiatu malborskiego, którego liczba mieszkańców w perspektywie kilkudziesięciu najbliższych lat ulegnie zmniejszeniu. Specyficzną wyspą na mapie powiatu jest gmina wiejska Malbork, która według prognozy zyska nowych mieszkańców (wzrost o 28,9% w 2040 r. w porównaniu do 2022 r.).

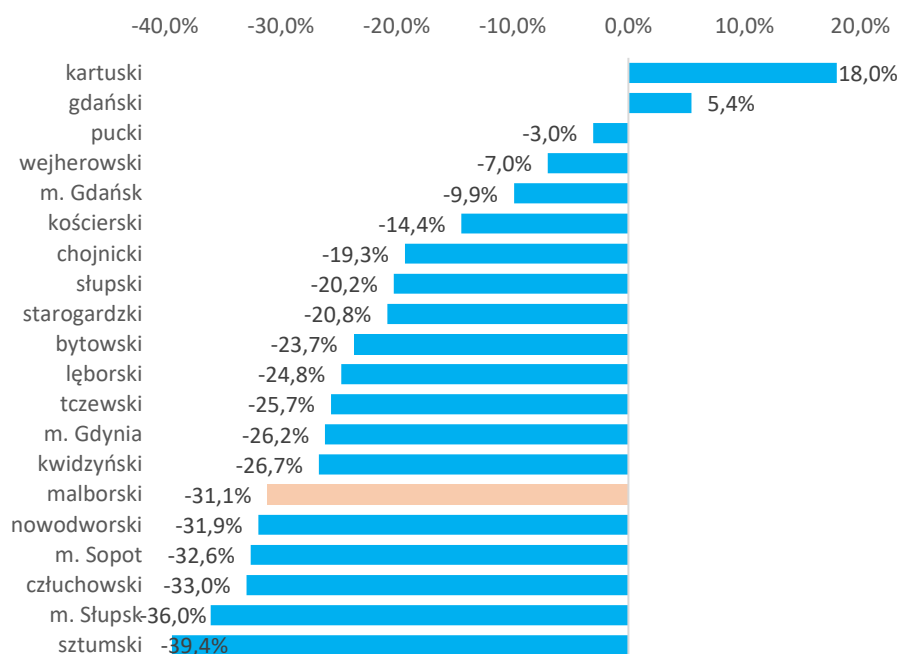
Rysunek 1. Prognoza zmiany liczby ludności w województwie pomorskim w latach 2022-2040 (stan w dniu 31 grudnia) [4]

Analizując zmiany liczby ludności w wieku produkcyjnym w przyszłości można wskazać, że jedynie w powiecie kartuskim i gdańskim prognozuje się zwiększenie liczby ludności w tej grupie. Według prognozy do 2050 r. liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym powiatu malborskiego zmniejszy się o 31,1% (w porównaniu do 2022 r.).

Zarysowująca się tendencja zmniejszania liczby osób w wieku produkcyjnym w powiecie jest istotnym problemem demograficznym, który może w przyszłości wpłynąć na lokalny rynek pracy, gospodarkę oraz politykę społeczną powiatu malborskiego. Wskazuje to na pilną potrzebę wzmocnienia atrakcyjności lokalnego rynku pracy i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Powiat potrzebuje strategii ukierunkowanej m.in. na wsparcie młodych rodzin, aktywizację osób biernych zawodowo, przyciąganie pracowników z zewnątrz oraz rozwój usług dla seniorów.

Wykres 5. Prognoza zmiany liczby ludności w wieku produkcyjnym w powiatach województwa pomorskiego w latach 2022-2050 [2]

Aktywność ekonomiczna ludności

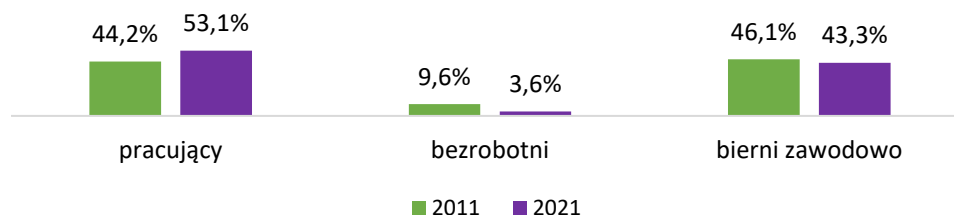
W badaniu aktywności ekonomicznej ludności, które jest realizowane w ramach Narodowego Spisu Powszechnego przyjmuje się regułę klasyfikowania każdej osoby tylko do jednej z trzech kategorii: pracujących, bezrobotnych lub biernych zawodowo. Zatem ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne. Co istotne, w badaniu tym brana jest faktyczna, a nie formalno-prawna sytuacja zawodowa osób. Zgodnie z tym podejściem za bezrobotnych uznawane są osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia (spisowego) nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy oraz były zdolne/gotowe podjąć pracę w tygodniu badanym i następnym [5].

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego 2021 (NSP 2021), największą część populacji powiatu malborskiego w wieku 15 lat i więcej stanowiły osoby pracujące, tj. 53,1%, a udział ten był wyższy niż w roku 2011 o 8,9 pkt. proc. Jednocześnie w analizowanym okresie zmniejszył się odsetek osób bezrobotnych (o 6,0 pkt. proc.) i biernych zawodowo (o 2,8 pkt. proc.).

Tabela 1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej (%) [6]

Rok	Pracujący	Bezrobotni	Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy
2011	22 196	4 835	23 152	4 236
2021	25 424	1 713	20 701	4 235

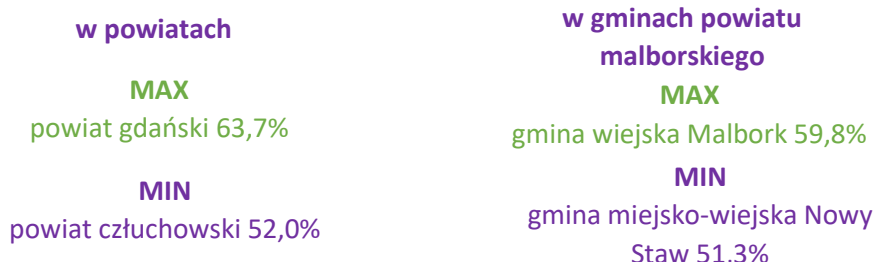
Wykres 6. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej (%) (bez osób o nieustalonym statusie na rynku pracy) [6]

Pod względem wielkości wskaźnika zatrudnienia, tj. udziału pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, powiat malborski znalazł się na dalekim 16. miejscu wśród 20 powiatów województwa pomorskiego. Była to pozycja nieznacznie korzystniejsza niż 10 lat wcześniej (w 2011 r. 18 miejsce w rankingu powiatów). Na pierwszym miejscu w rankingu, z najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia, znalazł się powiat gdański (63,7%), na ostatnim powiat człuchowski (52,0%).

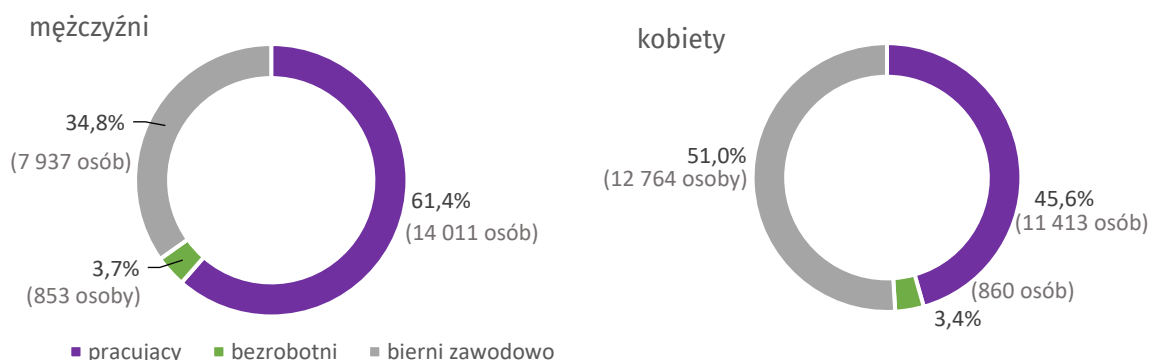
Powiat malborski charakteryzuje się również dużym zróżnicowaniem terytorialnym pod względem odsetka zatrudnienia – rozpiętość między gminą o najwyższym i najniższym wskaźniku wynosiła w 2021 r. 8,5 pkt. proc. Najwyższy wskaźnik odnotowano w gminie wiejskiej Malbork – 59,8%, najniższy w gminie miejsko-wiejskiej Nowy Staw – 51,3%.

Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.

We wszystkich powiatach województwa pomorskiego nastąpił wzrost wartości wskaźnika zatrudnienia w 2021 r. w stosunku do 2011 r. – największy w powiecie starogardzkim (10,7 pkt. proc.), najmniejszy w m. Sopot (5,6 pkt. proc.). Wzrost wskaźnika zatrudnienia w powiecie malborskim był 10. co do wielkości wzrostem wśród powiatów województwa pomorskiego i wynosił 8,9 pkt. proc.

Wykres 7. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według płci w 2021 r. (bez osób o nieustalonym statusie na rynku pracy) (%) [6]

Wyniki NSP 2021 wykazały zróżnicowanie struktury aktywności ekonomicznej ludności powiatu malborskiego pod względem płci – była ona znacznie mniej korzystna w grupie kobiet niż w grupie mężczyzn. Udział pracujących kobiet w grupie kobiet 15 lat i więcej ogółem wynosił 45,6% i był niższy o 15,8 pkt. proc. niż ten sam wskaźnik w grupie mężczyzn. Jednocześnie udział biernych zawodowo był zdecydowanie wyższy wśród kobiet niż wśród mężczyzn – 51,0% do 34,8%. W liczbie osób biernych zawodowo zdecydowaną większość stanowiły kobiety (12,8 tys. osób - 61,7%).

Problem mniejszej aktywności ekonomicznej kobiet zamieszkujących powiat malborski (szczególnie tereny wiejskie powiatu) został dostrzeżony już dawno. Od wielu lat działania Powiatowego Urzędu Pracy w Malborku priorytetowo skierowane są na aktywizację kobiet, a w szczególności tych sprawujących opiekę nad dziećmi. Wsparcie instytucjonalne dla tej grupy jest ważne, ponieważ często brakuje pomocy ze strony rodziny czy otaczającego środowiska, w efekcie czego wiele mam decyduje się dłużej zostać w domu z dziećmi, zamiast podjąć pracę, czy podnosić kwalifikacje.

Tabela 2. Wskaźnik zatrudnienia w powiecie wg wykształcenia w 2011 i 2021 r. (%) [6]

Wykształcenie	Wskaźnik zatrudnienia	
	2011 r.	2021 r.
Wyższe	74,3%	80,3%
Średnie i policealne	52,2%	57,6%
Zasadnicze zawodowe/branżowe	48,2%	51,0%
Gimnazjalne i poniżej	14,1%	20,0%

Udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej w powiecie malborskim wzrastał wraz z wyższym poziomem wykształcenia. Wskaźnik zatrudnienia wśród osób z wykształceniem wyższym wynosił 80,3%, natomiast wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej już 4 krotnie mniej – 20,0%. Dane te potwierdzają konieczność podejmowania działań na rzecz podnoszenia kompetencji najłabiej wykształconych grup społecznych w powiecie. Ważną rolę w tym zakresie mają do odegrania samorządy oraz instytucje edukacyjne. Chodzi o to aby poprzez edukację i wzmocnienie potencjału kadrowego niwelować „od środka” bariery hamujące wzrost gospodarczy regionu.

Tabela 3. Wskaźnik zatrudnienia wg wieku w 2011 i 2021 r. (%) [6]

Rok/przedział wieku	Ogółem	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej
2011	44,2%	25,5%	67,6%	72,4%	62,5%	30,1%	1,5%
2021	53,1%	34,8%	78,6%	81,6%	78,1%	52,9%	8,2%
zmiana (pkt. proc.)	8,9	9,3	11,0	9,2	15,6	22,8	6,7

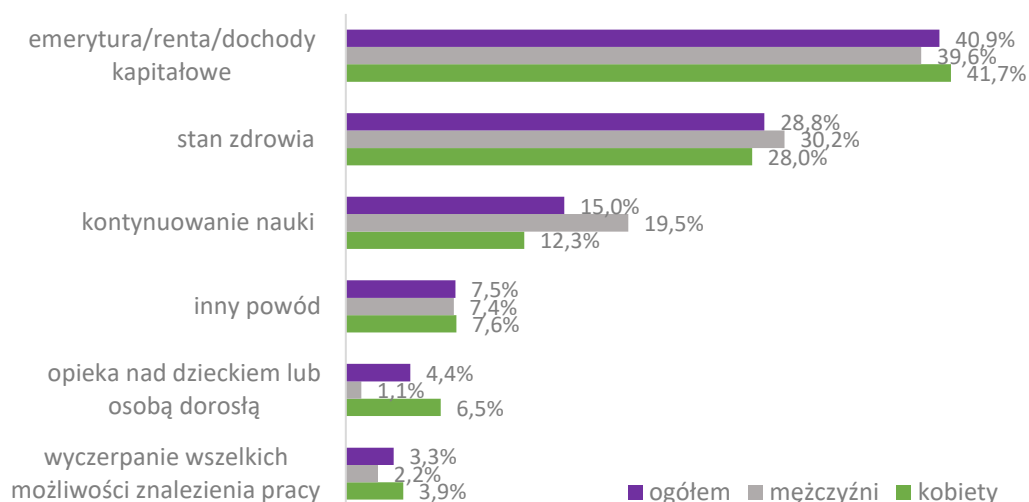
Najniższą wartość wskaźnik zatrudnienia osiągnął w grupie osób w wieku 65 lat i więcej (8,2%) oraz 15-24 lata (34,8%), najwyższą w grupie osób w wieku 35-44 lata (81,6%). W porównaniu do 2011 r. w 2021 r. wskaźnik wzrósł we wszystkich grupach wiekowych, a najwyższy przyrost zaobserwowano w grupie wiekowej 55-64 lata, tj. o 22,8 pkt. proc.

Dane pokazują potrzebę aktywizacji osób młodych (15-24) oraz starszych (55+), szczególnie w sytuacji gdy średnia długość wieku Polaków wzrasta. Warto kierować działania aktywizacyjne do osób 55+, które w większości pozostają jeszcze w pełni sił i mogą być cenną częścią powiatowego rynku pracy dzięki swojej wiedzy i wieloletniemu doświadczeniu zawodowemu. Osoby młode dopiero rozpoczynające swoją ścieżkę zawodową także potrzebują wsparcia, nie tylko stricte edukacyjnego, ale często psychologicznego i mentalnego, co coraz częściej wybrzmiewa w projektach skierowanych do tej grupy docelowej. Równie istotna jest współpraca instytucji edukacyjnych z przedsiębiorcami, aby dopasować ofertę edukacyjną powiatowych szkół do realnych potrzeb przedsiębiorców oraz wyposażać absolwentów w praktyczne umiejętności w konkretnym zawodzie, m.in. poprzez

odbywanie praktyk zawodowych, kooperację z przedsiębiorcami na etapie planowania oferty edukacyjnej w szkołach średnich.

W powiecie malborskim wg danych Narodowego Spisu Powszechnego 2021 r. było 20 701 osób biernych zawodowo, co stanowiło 43,3% wszystkich mieszkańców. Gminą o najniższym odsetku bierności była gmina wiejska Malbork – 36,4%, zaś najwyższym odsetkiem biernych charakteryzowała się gmina miejska Malbork – 44,4%. Przyczynami bierności największej liczby osób zamieszkujących powiat malborski była emerytura. Prawie 41% osób niepodjęających pracy zarobkowej to właśnie emeryci/renciści. Kolejnymi powodami był stan zdrowia (28,8%) oraz nauka (15,0%). Najrzadziej deklarowaną przyczyną bierności było wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy, wskazane przez 3,3% biernych zawodowo.

Wykres 8. Bierni zawodowo wg przyczyn niepodjęcia zatrudnienia i płci w 2021 r. (w %) [7]

Największa różnica w strukturze biernych zawodowo wg przyczyn bierności i płci dotyczyła kontynuowania nauki (jako uczniów lub student), które wskazało 19,5% mężczyzn i 12,3% kobiet oraz sprawowanie opieki nad dzieckiem lub osobą dorosłą – przyczyna ta została wskazana przez 1,1% mężczyzn i 6,5% kobiet.

Wykres 9. Zmiana struktury wiekowej biernych zawodowo mieszkańców na tle zmian struktury ludności w wieku 15 lat i więcej w roku 2021 do roku 2011 (pkt. proc.) [6]

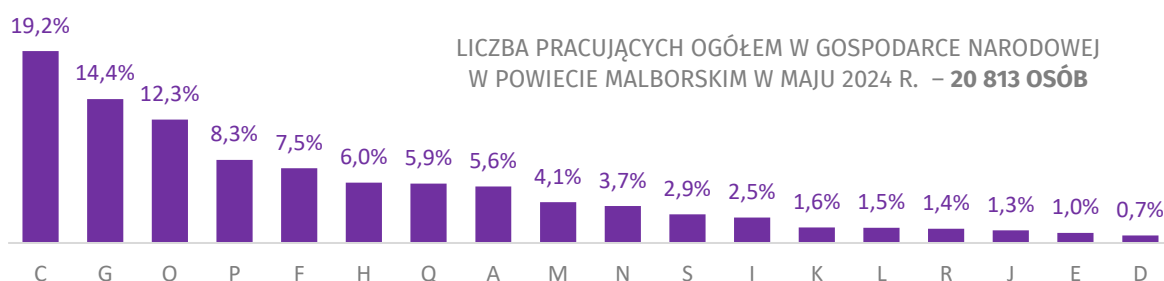
W powiecie malborskim w 2021 r. w stosunku do 2011 r. znacząco zmieniła się struktura wiekowa osób biernych zawodowo. Najwyższy wzrost udziału wśród biernych ogółem dotyczył grupy biernych

w wieku 65 lat i więcej z 32,0% na 48,9%, tj. 16,9 pkt. proc. (udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej wzrósł o 7,3 pkt. proc.)

Gospodarka

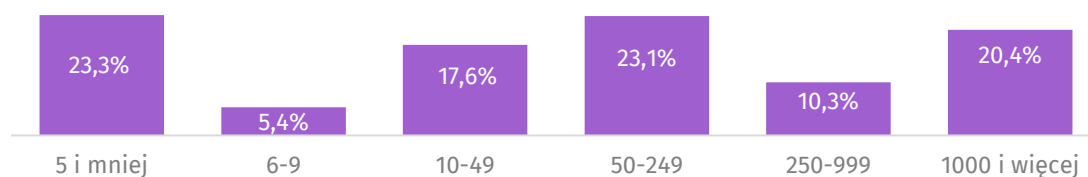
W maju 2024 r. najwięcej osób w powiecie malborskim pracowało w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (sekcja C), co stanowiło 19,2% ogółu pracujących w gospodarce narodowej. Drugą i trzecią sekcją PKD pod względem liczby pracujących były odpowiednio: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G) – 14,4% oraz administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O) – 12,3%.

Wykres 10. Pracujący w gospodarce narodowej wg sekcji PKD 2007 (wg miejsca zamieszkania) w maju 2024 r. (%) [8]

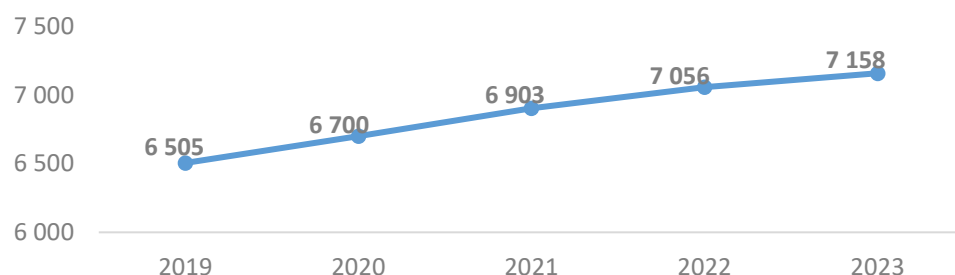
Najliczniejszą grupę stanowili pracujący w podmiotach o wielkości zatrudnienia 5 osób i mniej oraz 50-249 osób – odpowiednio 23,3% i 23,1%.

Wykres 11. Pracujący w gospodarce narodowej wg wielkości podmiotu (wg miejsca zamieszkania) w maju 2024 r. [8]

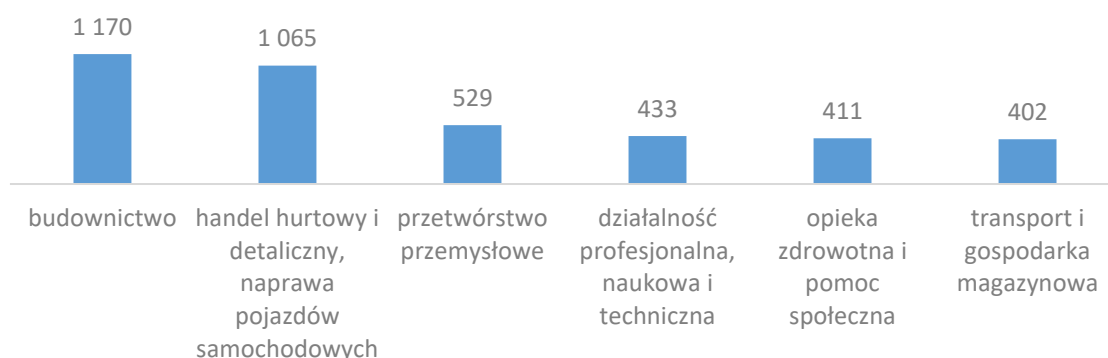
Na koniec 2023 r. w całym powiecie malborskim w rejestrze REGON odnotowano 7 158 podmiotów gospodarki narodowej. Zdecydowaną większość (96,8%) stanowiły podmioty o liczbie pracujących 0-9 osób. W relacji do końca 2019 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej w powiecie malborskim zwiększyła się o 10%, a niezmiennie od lat największą ich koncentrację obserwuje się na obszarze gminy miejskiej Malbork - w 2023 r. stanowią one 66,6% wszystkich podmiotów w powiecie.

Wykres 12. Podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON w latach 2019-2023 (dane kwartalne) [9]

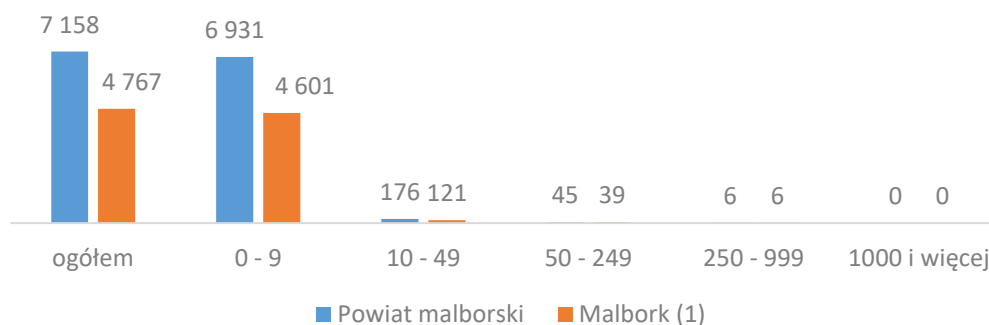
W gronie podmiotów gospodarczych działających na terenie powiatu malborskiego, które prowadzone są przez osoby fizyczne, zaobserwowano wyraźną dominację dwóch sekcji PKD – budownictwo (sekcja F) oraz handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G). O ile w odniesieniu do drugiej z wymienionych sekcji PKD, pod względem liczby podmiotów na przestrzeni 5 lat, obserwowano stabilizację, o tyle w przypadku sekcji budownictwa odnotowano dynamiczny przyrost podmiotów - od 2019 r. liczba podmiotów wzrosła o 36,7%.

Wykres 13. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD w 2023 r. [9]

Rozkład statystyczny podmiotów gospodarki narodowej w 2023 r., uwzględniający wielkość podmiotów z uwagi na liczbę zatrudnionych osób wskazuje, że przeważająca liczba firm (bez względu na klasę wielkości) działa na obszarze miasta Malbork. Zaobserwowano, że im wyższa jest klasa wielkości danego przedsiębiorstwa, tym odsetek takich firm działających na terenie Malborka znacznie wzrasta. Ogółem tylko 33,4% podmiotów gospodarki narodowej działa na terenie powiatu malborskiego poza granicami jego siedziby.

Wykres 14. Podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON (dane kwartalne) w 2023 r., podmioty klasyfikowane wg kryterium liczby pracujących [9]

W raporcie dotyczącym branż kluczowych dla gospodarki województwa pomorskiego wskazano 7 obszarów, które mogą stanowić podwaliny rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych subregionów województwa pomorskiego (tzw. regionalnych kluczowych branż) [10]. W opracowaniu tym skupiono się na obszarach mających dotychczas i mogących mieć w najbliższej przyszłości znaczenie gospodarcze, z uwagi na wypracowane przez pomorskich przedsiębiorców kompetencje, znajomość rynku i specyfiki branż, zasoby kadrowe i surowcowe, czy występowanie innych źródeł przewagi regionalnej, tj. walory przyrodnicze i antropogeniczne, warunkujące rozwój turystyki. Z analizy tej wynika, że na terenie powiatu malborskiego należałoby wzmacniać następujące 3 branże [10]:

- rolno-spożywcza,
- turystyka, czas wolny i MICE (ang. Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions),
- tworzyw sztucznych.

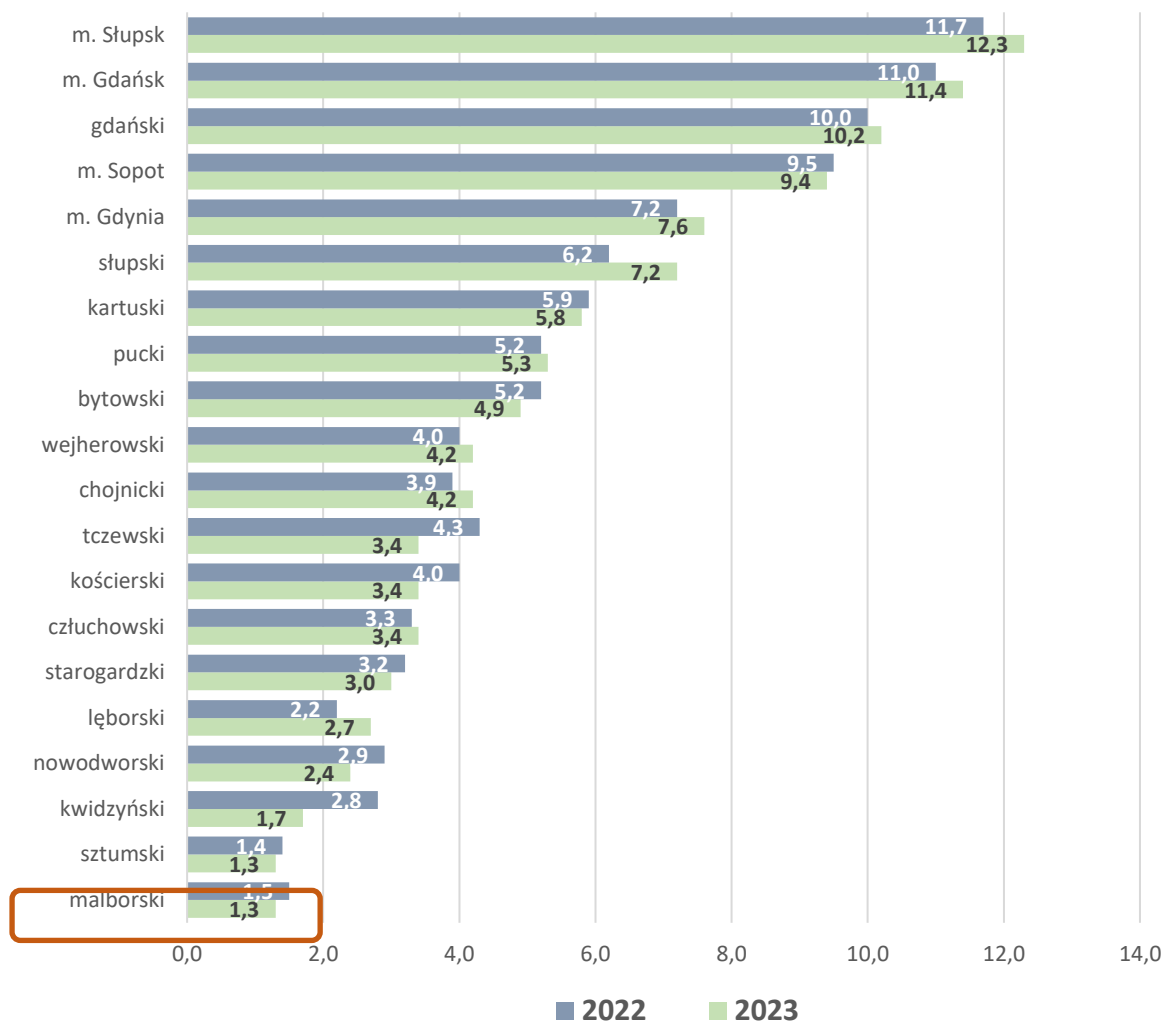
Dotychczasowa dominacja przetwórstwa przemysłowego, handlu i administracji publicznej w strukturze zatrudnienia w powiecie wskazuje na niską dywersyfikację gospodarczą. Koniecznym jest zatem przyciągnięcie nowych inwestorów i stworzenie bardziej dynamicznego rynku pracy. Ważne są tu inwestycje w rozwój sektora technologii i usług oraz wspieranie lokalnych przedsiębiorstw działających w perspektywicznych branżach, a także zachęcenie przedsiębiorców do inwestycji na terenach wiejskich.

Cudzoziemcy

W powiecie malborskim udział cudzoziemców w ogólnej liczbie wykonujących pracę w grudniu 2023 r. był na niskim poziomie (najniższy w województwie) i wyniósł zaledwie 1,3% (nieznacznie się zmniejszył w porównaniu do analogicznego okresu 2022 r.).

Niski udział cudzoziemców w ogólnej liczbie wykonujących pracę w powiecie malborskim wskazuje na niewykorzystany potencjał tej grupy jako siły roboczej, szczególnie w kontekście lokalnego niedoboru pracowników w niektórych sektorach gospodarki. Niski poziom wynagrodzeń w powiecie, nieadekwatny do warunków i wymagań pracy, dodatkowo obniża atrakcyjność lokalnego rynku pracy dla cudzoziemców. Dodatkowym problemem jest sezonowość lokalnej gospodarki. Poza sezonem turystycznym, kiedy ożywia się ruch związany z Zamkiem Krzyżackim, miasto Malbork oraz cały powiat charakteryzuje się niską aktywnością ekonomiczną, co skutkuje zamieraniem wielu usług oraz ograniczonym zapotrzebowaniem na pracowników, zarówno lokalnych, jak i cudzoziemców.

Wykres 15. Udział cudzoziemców w ogólnej liczbie wykonujących pracę wg powiatów i miast na prawach powiatu zamieszkania (%) (stan na 31 grudnia) [11]

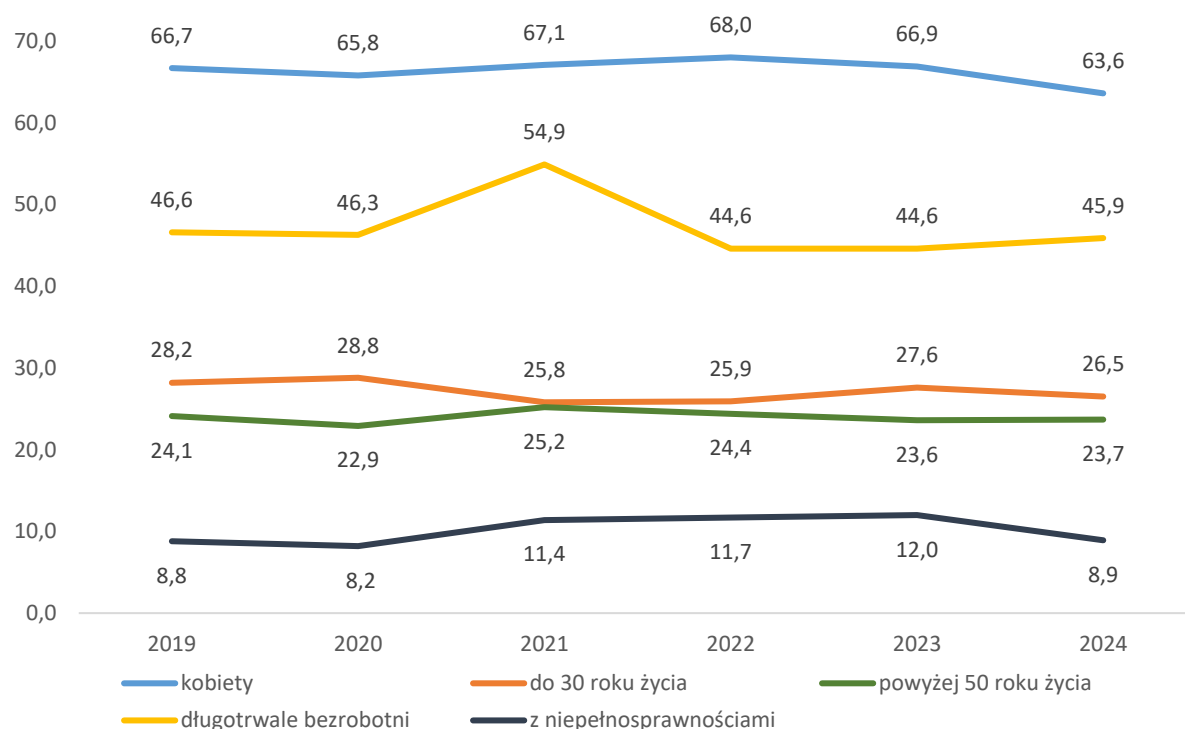
Bezrobocie

W 2024 r. ponad 60% bezrobotnych w powiecie malborskim stanowiły kobiety. Jest to wieloletni trend, w którym można zauważyć niewielką tendencję spadkową.

Znaczny udział w strukturze bezrobocia stanowią osoby długotrwale bezrobotne - niemal co druga osoba bezrobotna przebywająca w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy należała do kategorii długotrwale bezrobotnych. Jest to niekorzystna sytuacja dla lokalnego rynku pracy, bowiem osoby te w okresie trwania bezrobocia tracą znaczną część zdobytych wcześniej umiejętności.

Na podobnym poziomie kształtuje się odsetek bezrobotnych do 30 roku życia i bezrobotnych powyżej 50 roku życia, przy czym udział tej drugiej grupy odznacza się tendencją malejącą.

Wykres 16. Struktura bezrobocia (rejestrowanego) w powiecie wg wybranych kategorii (udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w %) (stan na 31 grudnia) [12]

W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Malborku wśród osób, które zarejestrowane są jako bezrobotne oraz jako poszukujące pracy ważną grupą są osoby z niepełnosprawnościami.

Tabela 4. Bezrobotni z niepełnosprawnościami w powiecie malborskim w latach 2019-2024 (stan na 31 grudnia) [13]

Rok	Ogółem	Długotrwale bezrobotni	Zamieszkujący na wsi	Bez kwalifikacji zawodowych
2019	150	80	44	47
2020	168	88	52	47
2021	169	111	60	53
2022	170	93	59	54
2023	168	88	56	66
2024	126	66	42	34

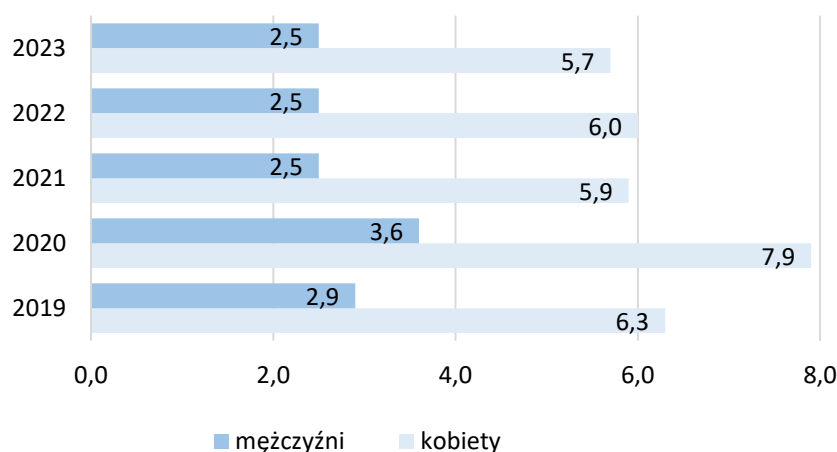
W latach 2019-2024 ponad połowę osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Około 30% osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami stanowiły osoby mieszkające na wsi oraz podobny odsetek to osoby bez kwalifikacji zawodowych. Przytoczone statystyki wskazują, że istnieje duża potrzeba wsparcia tej grupy osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez edukację, programy aktywizacyjne, jak również preferencje dla pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami, czy zniesienie barier komunikacyjnych.

Tabela 5. Osoby z niepełnosprawnościami poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu w powiecie malborskim w latach 2019-2024 (stan na 31 grudnia) [13]

Rok	Ogółem	Długotrwale poszukujący pracy	Zamieszkujący na wsi	Bez kwalifikacji zawodowych
2019	16	7	2	7
2020	14	10	1	5
2021	13	6	3	5
2022	7	4	0	2
2023	10	3	1	4
2024	13	1	6	8

Udział bezrobotnych (ogółem) zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wykazuje zróżnicowanie ze względu na płeć. Odsetek ten w przypadku kobiet jest dwukrotnie większy niż u mężczyzn.

Wykres 17. Udział bezrobotnych (zarejestrowanych) w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci (%) (stan na 31 grudnia) [14]

Znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych (blisko połowa zarejestrowanych bezrobotnych) wskazuje na utrwalone problemy z aktywizacją zawodową w powiecie malborskim. Długotrwale pozostawanie poza rynkiem pracy skutkuje utratą kwalifikacji oraz pogłębieniem trudności w powrocie do zatrudnienia. Wyraźnie widać także różnice w strukturze bezrobocia ze względu na płeć – odsetek bezrobotnych kobiet jest dwukrotnie wyższy niż mężczyzn, co może wynikać z niedostatecznej dostępności usług wspierających rodziny, takich jak żłobki, czy elastyczne formy zatrudnienia. Istotnym problemem jest również marginalizacja komunikacyjna niektórych gmin powiatu. Przykładem jest gmina Lichnowy, gdzie brak dostępu do komunikacji publicznej uniemożliwia wielu osobom podjęcie pracy w miejscach oddalonych od ich zamieszkania.

Wynagrodzenia

Mediana wynagrodzeń brutto wypłaconych w sierpniu 2024 r. przez firmy mające siedzibę w powiecie malborskim wyniosła 6 036,80 zł, co oznacza że połowa pracowników zatrudnionych w tych firmach otrzymała wynagrodzenie nie wyższe niż ta kwota, a połowa zatrudnionych wynagrodzenie nie niższe.

Z kolei mediana wynagrodzeń brutto w sierpniu 2024 r. wykazana według miejsca zamieszkania zatrudnionych była wyższa i wyniosła 6 350,00 zł. Oznacza to, iż połowa zatrudnionych zamieszkujących w powiecie malborskim uzyskała w tym miesiącu wynagrodzenie nie wyższe niż 6 350,00zł, a połowa nie niższe niż ta kwota.

Tabela 6. Mediana wynagrodzeń miesięcznych brutto w gospodarce narodowej w miesiącach styczeń -sierpień 2024 r. (zł) [15]

Wyszczególnienie	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień
	Mediana wg siedziby podmiotu (zł)							
województwo pomorskie	6 005,11	6 500,00	6 600,00	6 509,37	6 521,83	6 570,82	6 684,08	6 740,78
powiat malborski	5 340,00	5 601,15	5 942,98	5 838,54	5 962,22	5 940,00	6 000,00	6 036,80
	Mediana wg miejsca zamieszkania zatrudnionych (zł)							
województwo pomorskie	6 068,97	6 527,05	6 643,07	6 600,00	6 564,69	6 610,32	6 742,33	6 800,00
powiat malborski	5 588,24	5 938,60	6 169,70	6 109,00	6 207,32	6 134,58	6 271,73	6 350,00

W sierpniu 2024 r. powiat malborski był na 13. pozycji wśród powiatów województwa pomorskiego o najwyższej wartości mediany wynagrodzeń miesięcznych brutto liczonej według siedziby podmiotu (najwyższe wartości mediany powyżej 7 tys. zł uzyskały powiaty: m. Gdańsk, m. Sopot, m. Gdynia, czwarte miejsce zajął powiat słupski z wartością 6 561,02 zł).

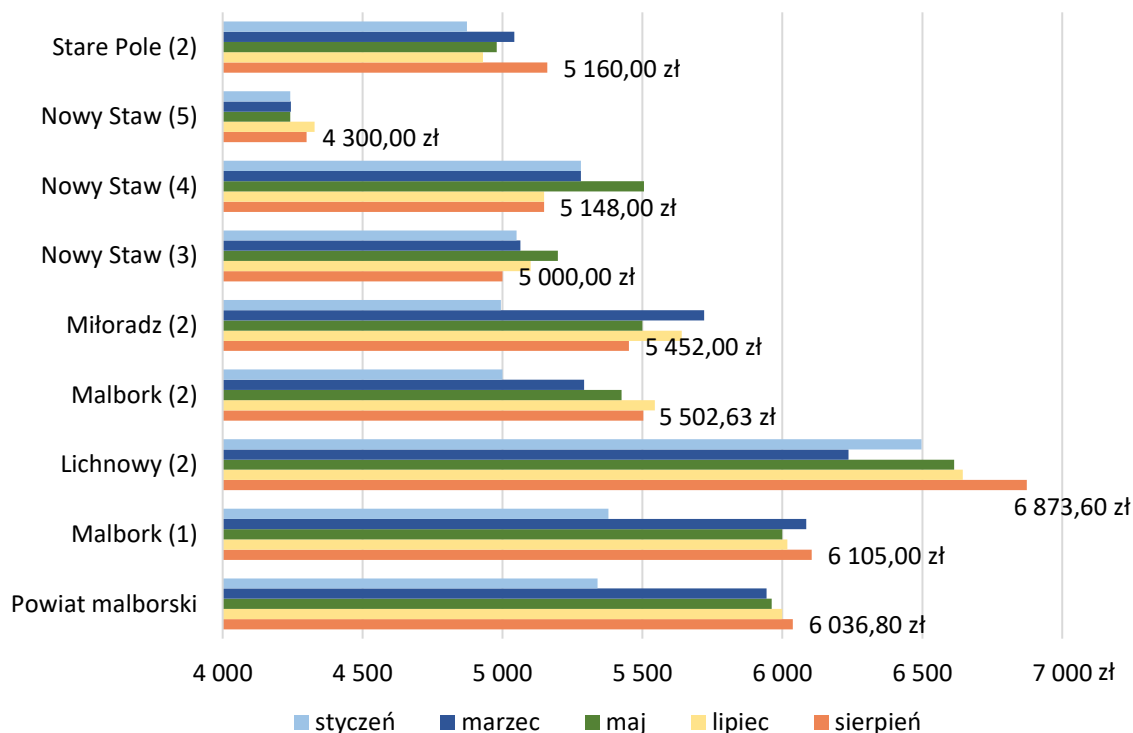
Z kolei w zestawieniu pomorskich powiatów ze względu na wartość mediany wynagrodzeń brutto według miejsca zamieszkania zatrudnionych powiat malborski był na pozycji 10. (najwyższe wartości mediany powyżej 7 tys. zł uzyskały powiaty: m. Gdańsk, m. Gdynia, m. Sopot, czwarte miejsce zajął powiat gdański z wartością 7 134,42 zł, a piąte powiat pucki z wartością 6 650,00 zł).

Niskie płace, nieadekwatne do kosztów życia i wymagań pracy, szczególnie w sektorach o wysokim nakładzie pracy fizycznej, takich jak przetwórstwo przemysłowe czy budownictwo, dodatkowo zmniejszają atrakcyjność powiatu jako miejsca pracy.

Mediana wynagrodzeń miesięcznych brutto wypłacanych przez firmy mające siedzibę w powiecie malborskim jest zróżnicowana przestrzennie. Najwyższe wartości mediany odnotowano w gminie Lichnowy, a najniższe na obszarze wiejskim gminy Nowy Staw.

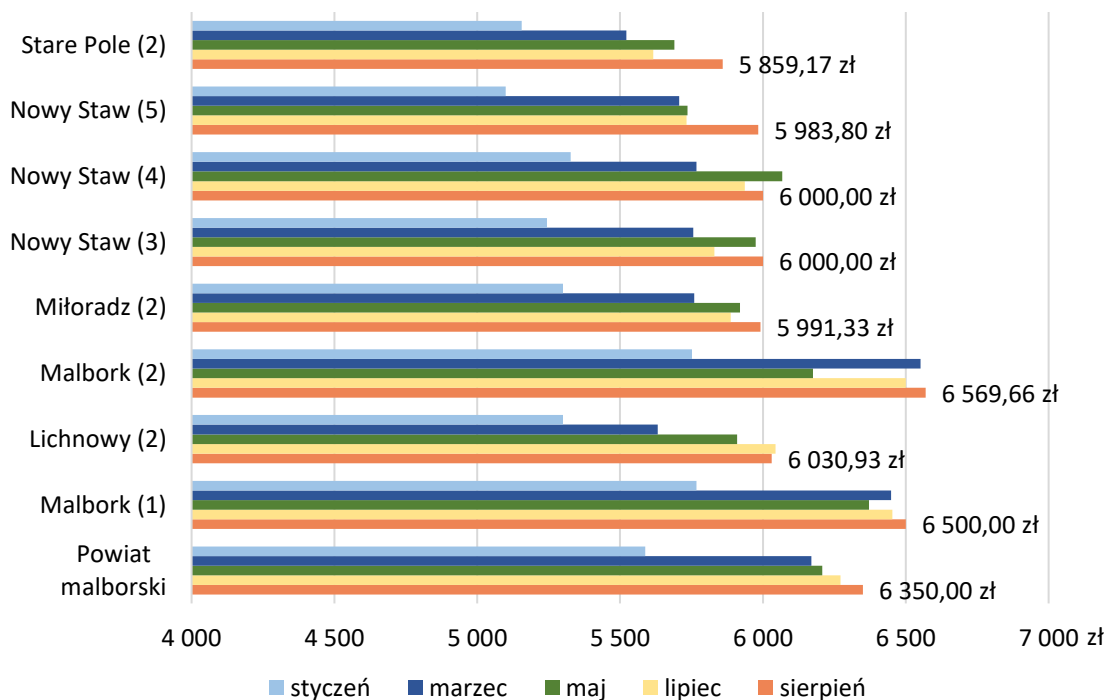
Również mediana wynagrodzeń miesięcznych brutto według miejsca zamieszkania zatrudnionych jest zróżnicowana przestrzennie. Najwyższą wartości mediany odnotowano dla zatrudnionych mieszkańców Malborka oraz gminy wiejskiej Malbork, a najniższą dla zatrudnionych mieszkańców gminy Stare Pole.

Wykres 18. Mediana wynagrodzeń miesięcznych brutto w powiecie malborskim wg siedziby podmiotu w miesiącach styczeń-sierpień 2024 r. [15]

(1) – gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina miejsko-wiejska,
(4) – miasto w gminie miejsko-wiejskiej, (5) – obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej.

Wykres 19. Mediana wynagrodzeń miesięcznych brutto w powiecie malborskim wg miejsca zamieszkania w miesiącach styczeń-sierpień 2024 r. [15]

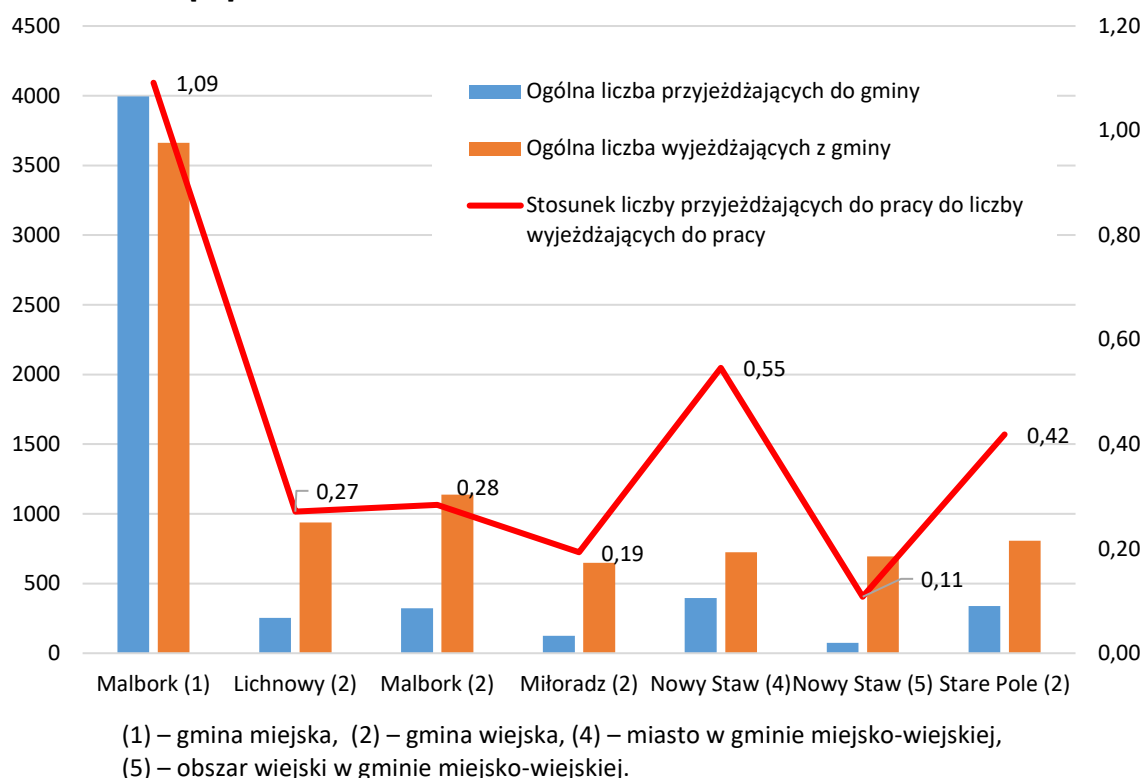

(1) – gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina miejsko-wiejska,
(4) – miasto w gminie miejsko-wiejskiej, (5) – obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej.

Dojazdy do pracy

Głównym celem badania dojazdów do pracy jest dostarczenie informacji na temat skali i kierunków przepływów pracowników najemnych między miejscem zamieszkania a miejscem świadczenia pracy (porównanie gminy miejsca zamieszkania z ustaloną gminą miejsca pracy). Ostatnie badanie w tym zakresie oparto na danych z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań z 2021 r.[16].

Wykres 20. Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w powiecie malborskim wg danych NSP 2021 [16]

W powiecie malborskim iloraz przepływów związanych zatrudnieniem w 2021 r. powyżej jedności odnotowano jedynie dla Malborka, bowiem liczba przyjeżdżających do pracy do tego miasta przewyższyła liczbę wyjeżdżających. W pozostałych gminach powiatu wyjazdy do pracy przeważały nad dojazdami.

Analizując przepływy pracowników między miejscem zamieszkania a miejscem świadczenia pracy należy pamiętać o sieci dróg i możliwych sposobach przemieszczania się. Brak dostępnej i dobrze zorganizowanej komunikacji publicznej dodatkowo utrudnia mieszkańcom marginalizowanych obszarów podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania. Szczególnie dotyczy to gmin wiejskich, gdzie odległość do głównych ośrodków zatrudnienia oraz brak alternatywnych środków transportu prowadzą do wzrostu wykluczenia zawodowego i społecznego.

Rynek pracy z perspektywy Powiatowego Urzędu Pracy

O atrakcyjności powiatu malborskiego i jego potencjale świadczą istniejące na jego terenie firmy oraz powstające nowe przedsiębiorstwa. Największe przedsiębiorstwa w powiecie zlokalizowane są na obszarze miasta Malbork.

Wśród pracodawców generujących znaczną ilość miejsc pracy w powiecie malborskim wymienić można m.in.:

- Sunparadise Sp. z o.o. (Malbork) - produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej,
- Nyborg-Mawent S.A. (Malbork) - produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych,
- Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. (Malbork) - działalność szpitali,
- Krajowa Grupa Spożywcza S.A. (Oddział Cukrownia Malbork) - produkcja cukru,
- Malborskie Zakłady Chemiczne „Organika” S.A. (Malbork) - produkcja tworzyw sztucznych w formach podstawowych, produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników, drzwi i okien z tworzyw sztucznych,
- Leier Polska S.A. (Zakład Malbork) - produkcja wyrobów budowlanych z betonu,
- Fabryka okien PCV FOREST S. J. (Malbork) - produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych,
- Firma produkcyjno-handlowa "Arcona" Stefania Furgała (Malbork) - produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych,
- AMG Liquids S.K. (Nowy Staw) - transport drogowy towarów, przewóz płynnych produktów chemicznych,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Nort Sp. z o.o. (Szymankowo) - produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek.

Wiele firm z powiatu współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Malborku (PUP) w zakresie pozyskiwania pracowników (zgłaszają oferty pracy). Firmy zwracają się do PUP także w celu pozyskania środków na szkolenia z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS), czy dofinansowania na utworzenie miejsc pracy, jak również w zakresie umożliwienia zatrudnienia cudzoziemców. Firmy są również partnerami PUP przy okazji organizacji różnego rodzaju wydarzeń, tj. targów pracy, dni przedsiębiorczości, wizyt studyjnych, itp. W powiecie funkcjonują również firmy, które mają względnie stałą obsadę pracowniczą (np. w branży rolniczej) i nie zgłaszają ofert pracy do PUP a zapotrzebowanie sezonowe na pracowników zaspokajają poprzez samodzielnie prowadzone rekrutacje. Zarówno firmy współpracujące z PUP w zakresie rekrutacji oraz te niekorzystające z takiej pomocy zwykle dysponują własnymi działami HR. Uważają one, że samodzielne prowadzenie procesu rekrutacji umożliwia precyzyjne dopasowanie kandydatów do potrzeb firmy oraz zapewnia pełną kontrolę nad jego przebiegiem.

Tabela 7. Analiza SWOT powiatowego rynku pracy [17]

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- bardzo dobre położenie komunikacyjne (bliskość autostrady A1 i drogi ekspresowej S7, 30/40 minut z Malborka do Gdańska i Elbląga, przystanek PKP Express InterCity Premium w Malborku), - węzeł transportowo-logistyczny, - bogata historia i unikatowe zabytki w skali światowej, w szczególności architektury gotyckiej (Zamek Krzyżacki w Malborku), - atrakcyjne walory przyrodnicze i turystyczne, - dostępność oferty rekreacyjno-sportowej (pływalnia, boiska, lodowisko, korty tenisowe, place zabaw), - rozbudowa infrastruktury wodnej – przystanie, kąpieliska,	- transport publiczny - ograniczona dostępność transportu zbiorowego dla mieszkańców małych miast i wsi, - koncentracja miejsc pracy, placówek edukacyjnych, obiektów użyteczności publicznej i kulturalnych w mieście Malbork, - ograniczona oferta nowych miejsc pracy, w tym dla osób z niepełnosprawnościami oraz sezonowość pracy, - odpływ wykwalifikowanej kadry poza granice powiatu, - mała innowacyjność firm, - niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców – niski wskaźnik zatrudnienia, znaczący odsetek biernych zawodowo, „długotrwałe” bezrobocie,

- szeroka oferta edukacyjna (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, dostęp do szkolnictwa wyższego),	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość pozyskania funduszy w ramach programów unijnych i krajowych na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości i innowacji, - rozwój współpracy z innymi gminami, - poprawa oferty edukacyjnej i kulturalnej, - rozwój turystyki, - coraz większa aktywność organizacji pozarządowych, - powstające nowe obiekty gastronomiczno - hotelowe nad Bulwarem w związku z nowo wybudowanymi kamienicami	- negatywne procesy demograficzne w regionie, starzenie się społeczeństwa, - ryzyko kryzysów gospodarczych i inflacji, - zwiększona konkurencja regionalna, - brak zainteresowania inwestorów regionem, - niedostosowanie kierunków kształcenia do przyszłych potrzeb rynku pracy

Działania władz samorządowych na rzecz rozwoju lokalnego rynku pracy

Polityka inwestycyjna władz samorządowych powiatu malborskiego, jak i poszczególnych jego gmin, koncentruje się przede wszystkim na budowie i modernizacji dróg oraz budowie i przebudowie infrastruktury społecznej. Dbłość o bieżące remonty i utrzymanie dróg jest pozytywnie odbierana przez mieszkańców, bowiem wpływa ona na skrócenie czasu przejazdu na danym odcinku oraz zwiększenie komfortu jazdy.

Wśród innych inwestycji samorządowych realizowanych w powiecie można wymienić m.in. budowę żłobków (np. w Malborku), utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy (gmina Stare Pole), przebudowę i rozbudowę budynków komendy straży pożarnej (w Malborku), czy budowę punktów selektywnego zbierania odpadów (w gminie Nowy Staw i Miłoradz). W powiecie malborskim inwestują również prywatni przedsiębiorcy i są to inwestycje o różnej skali (m.in. budowa obiektów produkcyjnych, magazynowych, obiektów handlowo-usługowych, budynków mieszkalnych).

Wszystkie inwestycje przyczyniają się do rozwoju gospodarczego i wzrostu zatrudnienia w powiecie.

Powiat malborski znajduje się w obszarze oddziaływania Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej [18]. Przedsiębiorcy planujący rozwój swojej firmy mogą skorzystać ze wsparcia Strefy w postaci np.: zwolnienia z podatku dochodowego, wsparcia finansowego na zakup maszyn, modernizacji zakładu, doradztwa inwestycyjnego, itd. Ponadto firmy funkcjonujące na terenie powiatu malborskiego mogą znaleźć wsparcie ze strony instytucji tzw. otoczenia biznesu, a są to: Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Malborku, Towarzystwo Rozwoju Powiśla, czy Pracodawcy Pomorza, Agencja Rozwoju Regionalnego.

Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Malborku (SWP) działa na rzecz rozwoju gospodarczego, współpracy międzysektorowej, wspierania przedsiębiorczości, współpracuje z NGO-sami, instytucjami nauki i edukacji oraz otoczeniem biznesu. Towarzystwo Rozwoju Powiśla z siedzibą w Malborku wspiera mikro i małe przedsiębiorstwa w dostępie do finansowania zewnętrznego. Misją Towarzystwa jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na terenie województwa pomorskiego, w szczególności przez ułatwianie dostępu do finansowania, szkoleń, doradztwa, infrastruktury okołobiznesowej oraz współdziałania nauki i biznesu [19].

Władze samorządowe powiatu oraz poszczególnych gmin podejmują liczne działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. I tak np. w Malborku funkcjonuje Rada Gospodarcza przy burmistrzu miasta Malborka [20]. Rada sprawuje funkcje opiniotwórczo – doradcze w sprawach związanych z rozwojem

gospodarczym miasta. Reprezentuje ona lokalne środowiska gospodarcze i wspiera działania burmistrza poprzez wiedzę, doświadczenie oraz znajomość problemów gospodarki. Jednym z narzędzi oddziaływania władz samorządowych na lokalną przedsiębiorczość jest kształtowanie prawa lokalnego poprzez ustanowienie niższych podatków, np. od nieruchomości przeznaczonych na działalność gospodarczą, czy podatku od środków transportowych (np. w gminie Stare Pole). Ponadto w strukturze organizacyjnej urzędów gmin często funkcjonują stanowiska ds. współpracy z przedsiębiorcami i wspierania przedsiębiorczości lokalnej (np. w Malborku). Potrzeby przedsiębiorców dostrzegane są również przez gminy, które przygotowują lub aktualizują swoją strategię rozwoju gospodarczego (np. gmina Miłoradz), jak również te które udostępniają swoje niezagospodarowane tereny na cele inwestycyjne (np. gmina Nowy Staw).

Barometr zawodów

Jednym z ważnych źródeł informacji o sytuacji na rynku pracy jest Barometr zawodów [21]. Jest to badanie jakościowe oparte na opinii ekspertów, którzy wspólnie analizują sytuację w poszczególnych zawodach na powiatowym rynku pracy. Wyniki badania wskazują m.in. na trendy w zakresie popytu i podaży na lokalnym rynku pracy.

Na podstawie badania Barometr zawodów wykazano, że na przestrzeni ostatnich 6. lat (2020-2025) liczba zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych w powiecie malborskim zmalała. W okresie tym wśród zawodów nadwyżkowych w powiecie najczęściej występowali ekonomiści oraz specjaliści ds. administracji.

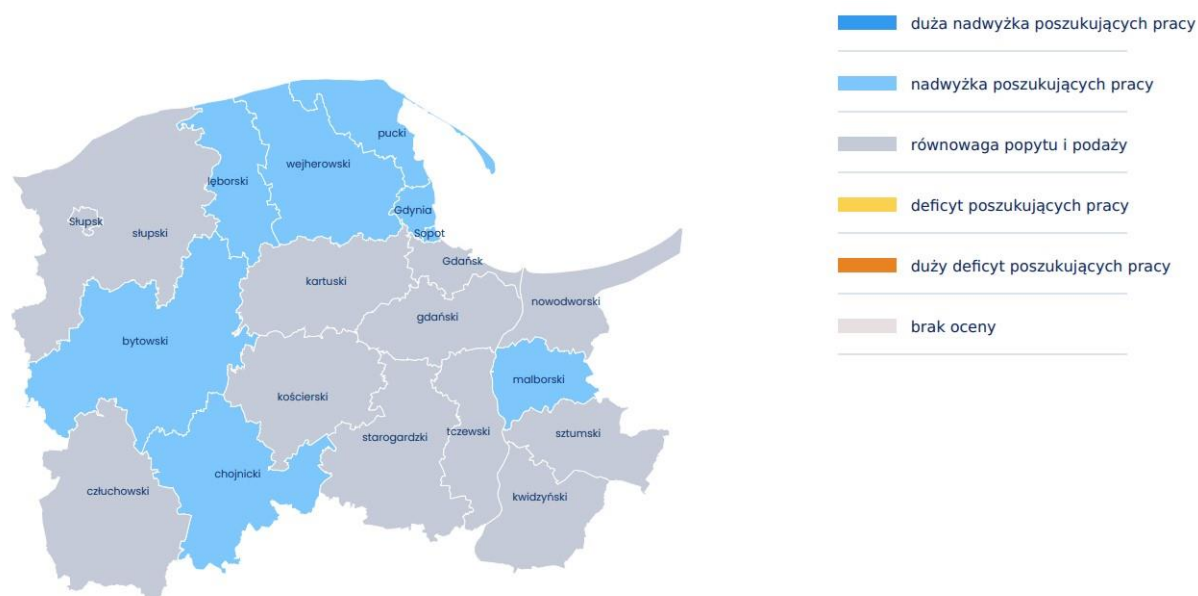
Tabela 8. Zestawienie zawodów deficytowych (D), zrównoważonych (Z) i nadwyżkowych (N) w powiecie malborskim w latach 2019-2025 [21]

Rok	Liczba zawodów			Zawody nadwyżkowe
	D	Z	N	
2025	45	120	3	ekonomiści, specjaliści ds. administracji, sprzedawcy i kasjerzy
2024	38	127	2	ekonomiści, pracownicy administracyjni i biurowi,
2023	47	113	4	pracownicy administracyjni i biurowi, pracownicy poligraficzni, rolnicy i hodowcy, specjaliści ds. administracji
2022	48	113	2	ekonomiści, rolnicy i hodowcy
2021	56	100	7	ekonomiści, operatorzy maszyn włókienniczych, pracownicy administracyjni i biurowi, pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej, pracownicy poligraficzni, rolnicy i hodowcy, specjaliści ds. administracji
2020	68	83	7	ekonomiści, operatorzy maszyn włókienniczych, pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej, pracownicy poligraficzni, rolnicy i hodowcy, specjaliści ds. administracji, specjaliści technologii żywności i żywienia
2019	43	119	0	brak

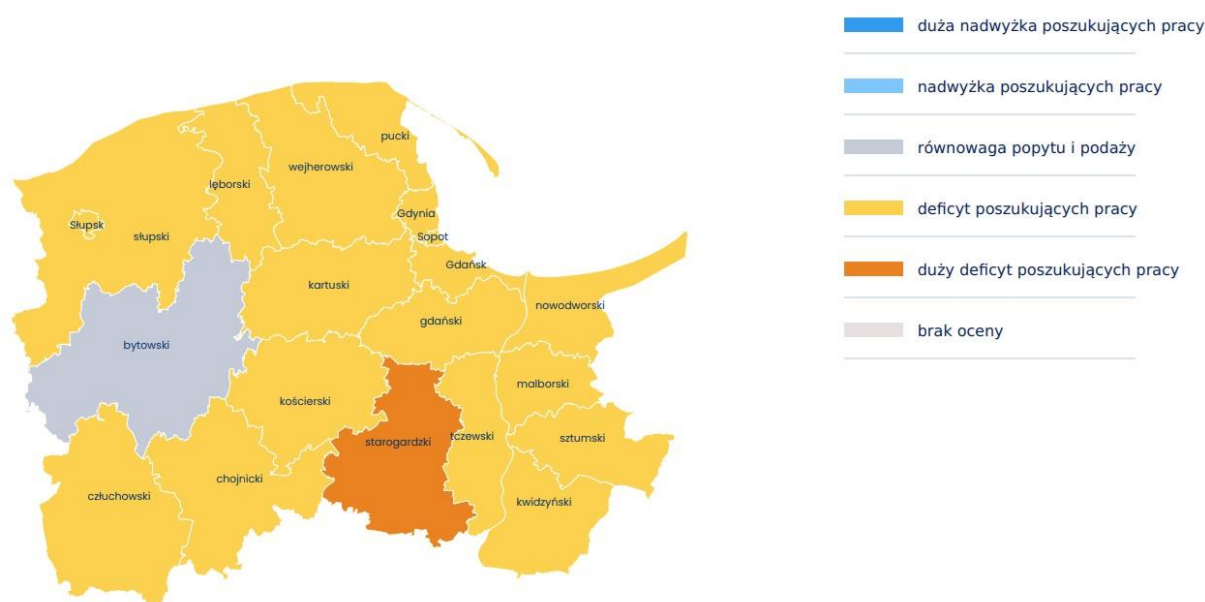
Na malborskim rynku pracy od kilku lat występuje stałe zapotrzebowanie na wiele zawodów, które pozostają w deficycie. Na liście zawodów deficytowych znajdują się liczne profesje z branży budowlanej (m.in. betoniarze i zbrojarze, brukarze, cieśle i stolarze, dekarze i blacharze, monterzy instalacji budowlanych, murarze i tynkarze, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie) oraz branży medyczno-opiekuńczej (m.in. lekarze, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, pielęgniarki i położne, psycholodzy i psychoterapeuci). Wśród zawodów deficytowych w powiecie nieprzerwanie od 5. lat znajdują się również: kierowcy autobusów oraz samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, mechanicy

pojazdów samochodowych, elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, spawacze, samodzielni księgowi, kucharze i szefowie kuchni, cukiernicy i piekarze oraz nauczyciele przedmiotów zawodowych, szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych.

Rysunek 2. Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodzie ekonomista w województwie pomorskim w 2025 r. [22]

Rysunek 3. Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodzie spawacz w województwie pomorskim w 2025 r. [22]

Niedobory kandydatów do pracy to m.in. skutek braku napływu absolwentów, nieatrakcyjnych zarobków, „luki kompetencyjnej” oraz sytuacji demograficznej, a w niektórych przypadkach również efekt niechęci do legalnego zatrudnienia (nadal występują zjawiska pracy w tzw. szarej strefie)[23].

Wykres 21. Absolwenci techników i branżowych szkół I i II stopnia wg ukończonych kierunków kształcenia w powiecie malborskim (absolwenci, którzy ukończyli naukę w roku szkolnym 2023/2024, wg stanu na dzień 30.09.2024 r.), w tym zawody nadwyżkowe i deficytowe [24]

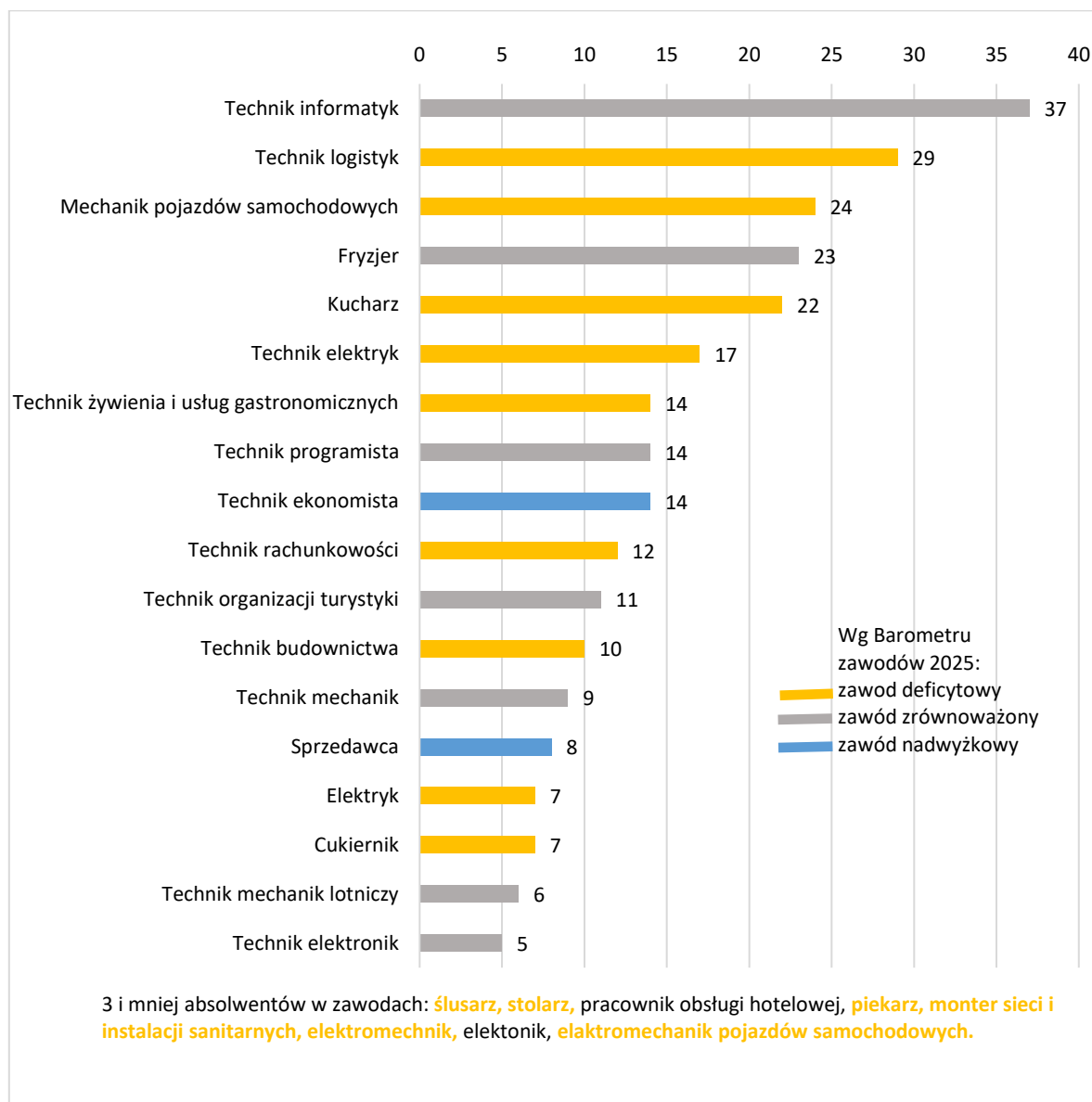

Tabela 7. Zawody deficytowe według branż w powiecie malborskim w latach 2021-2025 [25]

Zawody deficytowe	2021	2022	2023	2024	2025	Zawody deficytowe	2021	2022	2023	2024	2025
Branża administracyjno-biurowa						Branża finansowo-prawna					
recepjoniści i rejestratorzy						pracownicy ds. rachunkowości i księgowości					
specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji						samodzielni księgowi					
Branża biologiczno-chemiczno-geograficzna						Branża mechaniczno-motoryzacyjna					
biolodzy i biotechnolodzy						blacharze i lakiernicy samochodowi					
inżynierowie chemicy i chemicy						diagności samochodowi					
Branża budowlana						mechanicy pojazdów samochodowych					
betoniarze i zbrojarze						technicy mechanicy					
brukarze						Branża medyczno-opiekuńcza					
cieśle i stolarze budowlani						farmaceuci					
dekarze i blacharze budowlani						fizjoterapeuci i masażyści					
inspektorzy nadzoru budowlanego						lekarze					
inżynierowie budownictwa						logopedzi i audiofonolodzy					
kamieniarze						opiekunki dziecięce					
kierownicy budowy						opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej					
monterzy instalacji budowlanych						optycy i pracownicy wytwarzający protezy					
monterzy konstrukcji metalowych						pielęgniarki i położne					
monterzy okien i szklarze						pracownicy ds. techniki dentystycznej					
murarze i tynkarze						pracownicy socjalni					
operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych						psycholodzy i psychoterapeuci					
pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie						ratownicy medyczni					
robotnicy budowlani						Branża ochrony i bezpieczeństwa					
technicy budownictwa						pracownicy ochrony fizycznej					
Branża edukacyjna						pracownicy służb mundurowych					
nauczyciele praktycznej nauki zawodu						Branża produkcyjno-przetwórcza					
nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących						kierownicy ds. produkcji					
nauczyciele przedmiotów zawodowych						operatorzy obrabiarek skrawających					
nauczyciele przedszkoli						robotnicy obróbki drewna i stolarze					
nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych						spawacze					
pedagodzy						ślusarze					
wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych						Branża spożywcza					
Branża elektro-energetyczna						cukiernicy					
elektrycy, elektromechanicy i elektrycy						piekarze					
inżynierowie elektrycy i energetycy						przetwórcy mięsa i ryb					
Branża gastronomiczno-turystyczna						Branża TSL (transport-spedycja-logistyka)					
kelnerzy i barmani						kierowcy autobusów					
kucharze						kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych					
pomoce kuchenne						magazynierzy					
szefowie kuchni						maszyniści					
						operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych					
						spedytorzy i logistycy					

Edukacja

Powiat malborski prowadzi 4 szkoły i placówki oświatowe kształcące zawodowo. Są to: Technikum Nr 3 w Malborku, Zespół Szkół Technicznych w Malborku (Technikum Nr 2, Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 1, Branżowa Szkoła II Stopnia), Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna Nr 2 w Malborku, Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 5 Specjalna w Malborku. Ponadto w powiecie funkcjonują 3 licea ogólnokształcące. Uczniowie techników kształcą się w ramach 13 zawodów, a najliczniej w zawodach:

logistyk, informatyk, elektryk, ekonomista, programista, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik hotelarstwa, mechanik, technik pojazdów samochodowych, technik organizacji turystyki. Na poziomie szkolnictwa branżowego I stopnia kształcenie odbywa się w ramach 16 zawodów, z których najpopularniejsze to: kucharz, elektromechanik pojazdów samochodowych, fryzjer, sprzedawca, cukiernik, elektryk, operator obrabiarek skrawających, pracownik obsługi hotelowej.

W roku szkolnym 2024/2025 w liceach ogólnokształcących kształciło się 48,2% ogółu uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez powiat malborski, w technikach – 32,5%, w szkołach branżowych I stopnia – 19%, szkole branżowej II stopnia – 0,3% [26]. W sumie w szkołach zawodowych, dla których powiat jest organem prowadzącym, we wrześniu 2024 r. uczyło się 51,8% ogółu młodzieży szkół ponadpodstawowych.

Pomimo, iż oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych w powiecie jest dość bogata dostrzega się niepełne jej dostosowanie do potrzeb rynku pracy. Szkoły w miarę możliwości starają się reagować na zapotrzebowanie zgłaszane ze strony uczniów. I tak np. we wrześniu 2024 r. ze względu na małe zainteresowanie w Technikum Nr 3 nie utworzono 0,5 oddziału technika żywienia i usług gastronomicznych, natomiast zwiększono z 0,5 na 1 oddział technik logistyk oraz z tego samego powodu nie utworzono 0,5 oddziału technika ekonomisty i zwiększono z 0,5 na 1 oddział technik hotelarstwa. W Branżowej Szkole I Stopnia Nr 1 natomiast zrezygnowano z 0,5 oddziału operatora obrabiarek skrawających i zwiększono z 0,5 na 1 oddział mechanika pojazdów samochodowych. W szkole branżowej, ze względu na dużą liczbę wniosków zdecydowano także o utworzeniu dodatkowego oddziału wielozadaniowego.

Oferta szkół powinna być również dostosowana do zapotrzebowania na pracowników zgłaszanego przez pracodawców na lokalnym rynku pracy. W tym zakresie szkolnictwo zawodowe w powiecie malborskim nie jest jeszcze wystarczająco elastyczne w stosunku do dynamiki gospodarczej, bowiem od kilku lat odnotowuje się stały deficyt absolwentów w wielu zawodach. Być może jest to efekt małego zainteresowania uczniów kształceniem w tych zawodach.

Odpowiedzią na potrzebę lepszego zharmonizowania kształcenia zawodowego z rynkiem pracy oraz stworzenia dostępu do informacji o kwalifikacjach jest monitoring karier absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych (zwany dalej „monitoringiem”) [27]. Monitoring odbywa się cyklicznie, co roku, i generuje szereg produktów dla różnych grup odbiorców, tj. [28]: raporty szkolne, raporty wojewódzkie i wojewódzko-branżowe, raport ogólnopolski (ogólnodostępny). Monitoring stanowi narzędzie komplementarne wobec, ogłaszanej corocznie przez MEN, prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy [29]. Prognoza zapotrzebowania na pracowników jest próbą przewidywania przyszłości. Z kolei monitoring karier edukacyjno-zawodowych jest źródłem informacji na temat sytuacji absolwentów poszczególnych typów szkół ponadpodstawowych w ciągu kilkunastu miesięcy od ukończenia nauki. W monitoringu wyróżnia się 5 kategorii wskaźnika statusu edukacyjno-zawodowego absolwenta: tylko nauka; nauka i praca; tylko praca; bezrobocie; brak danych o aktywności [30].

Pierwszym dostępnym raportem wojewódzkim z monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych jest raport dotyczący absolwentów, którzy ukończyli kształcenie w 2022 r [31]. Oprócz danych wojewódzkich przedstawiono w nim również informacje nt. losów absolwentów w układzie powiatowym [32]. Z zestawionych w raporcie danych wynika, że w powiecie malborskim największą grupę absolwentów stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (44,9%). Absolwenci branżowych szkół I stopnia stanowili ok. 25% wszystkich absolwentów z tego rocznika, podobnie było w przypadku absolwentów techników.

Tabela 8. Absolwenci szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych w województwie pomorskim i powiecie malborskim, którzy ukończyli naukę w 2022 r. [31, 32]

Absolwenci wg typu szkoły	województwo pomorskie		powiat malborski	
	liczba absolwentów	w %	liczba absolwentów	w %
liceum ogólnokształcące dla młodzieży	9 817	32,7%	338	44,9%
liceum ogólnokształcące dla dorosłych	1 954	6,5%	18	2,4%
technikum	7 095	23,6%	189	25,1%
branżowa szkoła I stopnia	7 216	24,0%	196	26,1%
branżowa szkoła II stopnia	17	0,1%	–	0,0%
szkoła policealna	3 753	12,5%	–	0,0%
szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	169	0,6%	11	1,5%
Razem	30 021	100,00%	752	100,00%

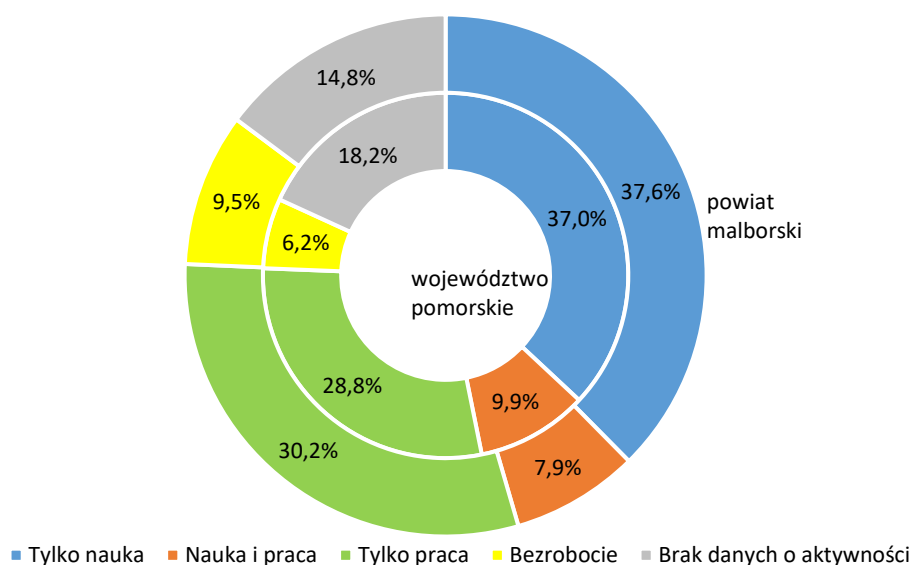
Tabela 9. Status edukacyjno-zawodowy absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych w województwie pomorskim i powiecie malborskim, którzy ukończyli naukę w 2022 r. (%) [31]

Wyszczególnienie	Dane na grudzieńroku	Tylko nauka	Nauka i praca	Tylko praca	Bezrobocie	Brak danych o aktywności
absolwenci liceów ogólnokształcących dla młodzieży						
woj. pomorskie	2022 r.	73,9	6,7	8,0	2,0	9,5
	2023 r.	73,7	12,2	7,1	1,0	6,1
powiat malborski	2022 r.	60,7	7,1	16,9	4,4	10,9
	2023 r.	60,7	12,7	15,9	2,1	8,6
absolwenci liceów ogólnokształcących dla dorosłych						
woj. pomorskie	2022 r.	16,8	13,2	43,2	3,6	23,1
	2023 r.	14,4	11,8	46,5	4,1	23,2
powiat malborski	2022 r.	11,1	5,6	61,1	0,0	22,2
	2023 r.	11,1	11,1	33,3	5,6	38,9
absolwenci techników						
woj. pomorskie	2022 r.	37,0	9,9	28,8	6,2	18,2
	2023 r.	35,6	16,8	31,1	3,5	13,1
powiat malborski	2022 r.	37,6	7,9	30,2	9,5	14,8
	2023 r.	38,1	13,2	35,4	1,1	12,2
absolwenci branżowych szkół I stopnia						
woj. pomorskie	2022 r.	23,9	10,5	32,4	10,0	23,3
	2023 r.	15,3	11,5	46,9	6,7	19,6
powiat malborski	2022 r.	30,1	11,2	24,5	12,8	21,4
	2023 r.	21,9	7,7	39,3	7,6	23,5
absolwenci szkół specjalnych przysposabiających do pracy						
woj. pomorskie	2022 r.	5,3	0,6	3,6	3,6	87,0
	2023 r.	5,3	0,6	8,9	2,4	82,8
powiat malborski	2022 r.	0,0	0,0	0,0	9,1	90,9
	2023 r.	0,0	0,0	9,1	9,1	81,8

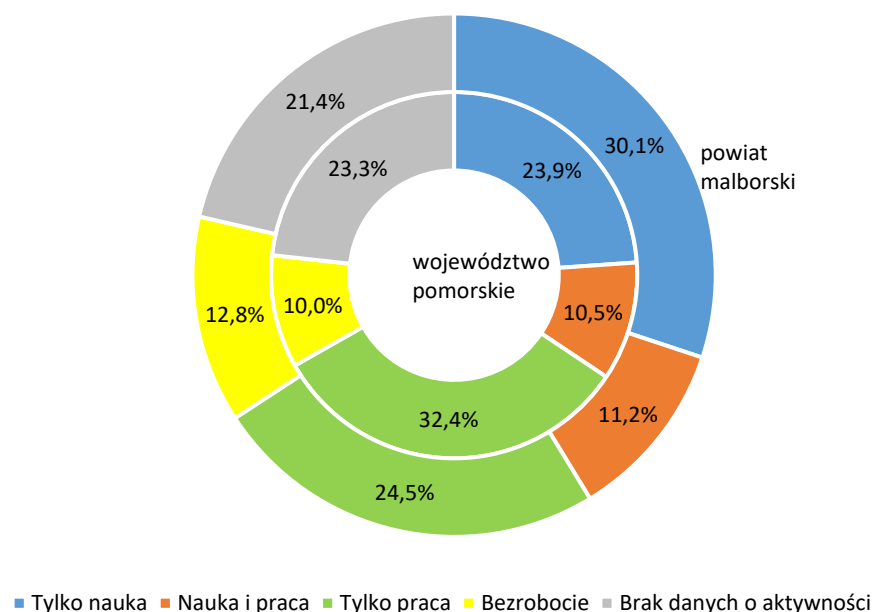
Status edukacyjno-zawodowy absolwentów poszczególnych typów szkół w powiecie oraz w województwie, którzy ukończyli naukę w 2022 r. przedstawiono w dwóch momentach czasowych, tj. w grudniu 2022 r. oraz rok później, tj. grudniu 2023 r. Absolwenci liceów ogólnokształcących w powiecie malborskim w większości kontynuowali naukę („tylko nauka” - odsetek ok. 61 %, jednak wskaźnik ten jest niższy niż dla województwa - odsetek ok. 74 %). Z drugiej strony wyniki pokazują, że

absolwenci liceów ogólnokształcących w powiecie malborskim częściej podejmowali pracę zawodową (na etacie) niż przeciętnie absolwenci liceów w województwie. W przypadku techników powiatu malborskiego naukę kontynuowało ok. 38 % absolwentów, drugą co do wielkości grupą byli absolwenci, którzy podjęli pracę („tylko praca” – wzrost z 30 % w 2022 r. do 35 % w 2023 r.). Dzięki temu w powiecie odsetek bezrobotnych absolwentów techników w grudniu 2023 r. był bardzo niski (1,1 %). Wśród absolwentów branżowych szkół I stopnia w powiecie przeważali ci którzy podjęli pracę (wzrost z ok. 25 % do 39 %), jednak w tej grupie absolwentów zauważa się też największy odsetek bezrobotnych (ok. 13 % w grudniu 2022 r. i ok. 8 % w grudniu 2023 r.). Niezbyt korzystnie przedstawiają się dane dotyczące absolwentów szkół specjalnych przysposabiających do pracy. Pomimo, że liczebność tej grupy była niewielka to i tak zaraz po ukończeniu szkoły absolwenci nie podejmowali nauki ani pracy, a po roku odsetek pracujących w tej grupie wyniósł zaledwie 9%.

Wykres 22. Status edukacyjno-zawodowy absolwentów techników w województwie pomorskim i powiecie malborskim, którzy ukończyli naukę w 2022 r. (%) [31]

Wykres 23. Status edukacyjno-zawodowy absolwentów branżowych szkół I stopnia w województwie pomorskim i powiecie malborskim, którzy ukończyli naukę w 2022 r. (%) [31]

Od kilku lat statystyki dotyczące bezrobocia rejestrowanego w województwie pomorskim wykazują tendencję spadkową. W latach 2022-2024 w powiecie malborskim tendencję spadkową wykazano w przypadku napływu do bezrobocia, jednak na koniec 2024 r. liczba bezrobotnych ogółem była nieco większa niż rok wcześniej. Podobnie przedstawiają się dane dotyczące bezrobotnych absolwentów.

Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie malborskim, w tym bezrobotni absolwenci w latach 2022-2023 [33]

ROK	W okresie od lipca do grudnia				Stan na 31 grudnia			
	bezrobotni ogółem	bezrobotne kobiety	bezrobotni do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki		bezrobotni ogółem	bezrobotne kobiety	bezrobotni do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki	
			ogółem	kobiety			ogółem	kobiety
2022	1 612	942	141	88	1 459	992	68	45
2023	1 435	814	132	60	1 397	934	68	31
2024	1 426	735	136	64	1 416	901	69	36

Analizując trendy demograficzne, ogólną sytuację szkolnictwa zawodowego w powiecie malborskim oraz potrzeby rynku pracy należy stwierdzić, że zasadniczo lokalny rynek charakteryzuje równowaga popytu i podaży, i w ogromnej większości liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy oraz spełniających wymagania pracodawców. Mimo wszystko istnieje potrzeba przeobrażenia kierunkowego szkół odpowiednio do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz zapotrzebowania zgłaszanego przez uczniów. Ważnym jest, aby oferta edukacyjna umożliwiała uczniom rozwój zgodny z ich predyspozycjami i zainteresowaniami oraz jednocześnie odpowiadała na potrzeby pracodawców, kształcąc przyszłych pracowników odpowiednio do potrzeb lokalnego rynku pracy.

W celu zmiany wizerunku szkolnictwa zawodowego w powiecie oraz poprawy jakości kształcenia podejmowane są działania obejmujące m.in.: wyposażanie szkół zawodowych w nowoczesny sprzęt, organizację dodatkowych staży/praktyk, nawiązywanie współpracy z pracodawcami, doradztwo edukacyjno-zawodowe, w tym współpracę szkół z doradcami edukacyjno-zawodowymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Malborku, ale także tworzenie i realizację wspólnie z powiatem malborskim nowych przedsięwzięć promujących szkolnictwo zawodowe.

Powiatowy Urząd Pracy w Malborku, wychodząc naprzeciw dynamicznie zmieniającym się potrzebom rynku pracy, aktywnie angażuje się w działania na rzecz edukacji, doradztwa zawodowego oraz rozwoju kompetencji mieszkańców powiatu. Współpraca ze szkołami – zarówno podstawowymi, jak i ponadpodstawowymi – pozwala kształtować postawy przedsiębiorcze i świadomość zawodową już od najmłodszych lat.

Priorytetem na najbliższe lata pozostaje budowa kompleksowego systemu poradnictwa zawodowego oraz wspieranie idei uczenia się przez całe życie. Udział w tworzeniu Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na poziomie regionalnym wzmacnia rolę PUP jako kluczowego partnera w rozwijaniu zasobów ludzkich i integracji działań edukacyjnych w województwie pomorskim [34].

Dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych możliwe jest nie tylko wspieranie osób bezrobotnych, ale również podnoszenie kwalifikacji osób pracujących. Coroczne targi edukacyjne oraz inne inicjatywy informacyjno-doradcze służą zarówno młodzieży, jak i dorosłym, stwarzając realne możliwości rozwoju i dostosowania się do wymagań współczesnego rynku pracy.

Źródła:

(Dostęp do źródeł internetowych na dzień 14.04.2025 r.)

- [1] [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map - PL - powiat malborski - Malbork.PNG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_-_PL_-_powiat_malborski_-_Malbork.PNG),
- [2] opracowanie własne WUP w Gdańsku na podstawie danych GUS, BDL,
- [3] Kukołowicz, P., Leszczyński, P., Lubasiński, J. (2024), Konsekwencje zmian demograficznych dla podaży pracy w Polsce, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa,
- [4] Prognoza ludności dla województwa pomorskiego, US w Gdańsku, Infografiki interaktywne, 25.04.2024, <https://gdansk.stat.gov.pl/infografiki/prognoza-ludnosci-dla-wojewodztwa-pomorskiego,64,1.html>,
- [5] Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Metodologia i organizacja badania, GUS 2022, s.23,
- [6] Ludność na rynku pracy w województwie pomorskim w świetle Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, US w Gdańsku; Aktywność ekonomiczna ludności w województwie pomorskim. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, US w Gdańsku,
- [7] Dane GUS wg NSP 2021,
- [8] Pracujący w gospodarce narodowej w Polsce w maju 2024 r. Tablice w formacie XLSX, GUS, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/pracujacy-w-gospodarce-narodowej-w-polsce-w-maju-2024-r-tablice,28,17.html>,
- [9] opracowanie własne WUP w Gdańsku nad podstawie danych GUS, BDL,
- [10] Branże kluczowe dla gospodarki województwa pomorskiego z uwzględnieniem specyfiki subregionalnej, Pomorski Instytut Naukowy im. Prof. Brunona Synaka, Polskie Towarzystwo Statystyczne, 2024, <https://gospodarka.pomorskie.eu/kierunki-rozwoju-gospodarczego-wojewodztwa-pomorskiego-podsumowanie-konferencji-pomorska-gospodarka-jutra/>,
- [11] Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce w 2023 roku. Dane w formacie XLSX, GUS; Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce w 2022 roku. Dane w formacie XLSX, GUS; <https://stat.gov.pl/statystyki-eksperymentalne/kapital-ludzki/cudzoziemcy-wykonujacy-prace-w-polsce-w-2023-r-,15,13.html>,
- [12] Sprawozdanie o rynku pracy MRIPS-01,
- [13] Dane z ewidencji PUP w Malborku,
- [14] Dane GUS, BDL,
- [15] Rozkład wynagrodzeń w gospodarce narodowej, GUS, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/rozklad-wynagrodzen-w-gospodarce-narodowej-w-lipcu-2024-roku,32,7.html>, W 2024 r. dwukrotnie zmieniła się kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. od 1 stycznia wynosiła 4 242 zł brutto, a od 1 lipca 2024 r. – 4 300 zł brutto,
- [16] Macierz przepływów ludności związanych z zatrudnieniem w świetle wyników Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021, GUS,
- [17] opracowanie własne PUP w Malborku,
- [18] <https://urząd.malbork.pl/pomorska-specjalna-strefa-ekonomiczna.html>,
- [19] <https://trpd.pl>,
- [20] <https://urząd.malbork.pl/rada-gospodarcza.html>,
- [21] <https://barometrzwodow.pl/>,
- [22] Barometr zawodów 2025, <https://barometrzwodow.pl/>,
- [23] https://barometrzwodow.pl/modul/infografika-wyniki?forecast_area=county&province=11&county=243&year=2025,
- [24] Dane z Systemu Informacji Oświatowej nt. absolwentów, którzy ukończyli naukę w roku szkolnym 2023/2024 (wg stanu na 30.09.2024 r.) oraz danych Barometr zawodów 2025,
- [25] Bez branży handlowej, usługowej oraz kulturalno-społecznej, w których deficyty w poszczególnych zawodach nie powtarzały się w długim okresie czasu; <https://barometrzwodow.pl/>,

- [26] Dane z Systemu Informacji Oświatowej nt. uczniów szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2024/2025 (wg stanu na 30.09.2024 r.),
- [27] Monitoring to zadanie powierzone ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania (MEN), a za jego realizację odpowiedzialny jest Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) oraz Centrum Informatyczne Edukacji (CIE); na podstawie ustawy z dnia 25 lutego 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw ([Dz.U. 2021 poz. 619](#)),
- [28] <https://losyabsolwentow.ibe.edu.pl/>,
- [29] Obwieszczenie Ministra Edukacji z dnia 27 stycznia 2025 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. 2025 poz. 106),
- [30] **Tylko nauka** - w takiej sytuacji są osoby, o których wiadomo, że odbywają edukację formalną w Polsce i jednocześnie figurują w rejestrze ZUS z tytułu innego niż aktualne wykonywanie pracy ("innym tytułem" może być w szczególności status osoby bezrobotnej, przebywanie na urlopie macierzyńskim lub wychowawczym) lub nie figurują w rejestrze ZUS z żadnego tytułu, w związku z tym ich sytuacja zawodowa nie jest znana. Nie jest wykluczone, że pracują za granicą u zagranicznego pracodawcy lub korzystając z ubezpieczenia w innym systemie niż ZUS (np. KRUS) albo na podstawie umowy o dzieło lub (jeżeli mają nie więcej niż 26 lat) umowy zlecenia, a także że wykonują działalność nierejestrową lub pracę bez umowy "na czarno"; **Nauka i praca** - w takiej sytuacji są osoby, o których wiadomo, że odbywają edukację formalną w Polsce, a zarazem figurują w rejestrze ZUS z tytułu aktualnego wykonywania pracy etatowej, prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej albo - ale tylko, jeśli mają więcej niż 26 lat - umowy zlecenia. Nie jest natomiast uwzględniona praca za granicą u zagranicznego pracodawcy, praca związana z korzystaniem z ubezpieczenia w innym systemie niż ZUS (np. KRUS), praca na podstawie umowy o dzieło - a w przypadku osób, które mają nie więcej niż 26 lat również praca na podstawie umowy zlecenia - działalność nierejestrowa ani praca "na czarno"; **Tylko praca** - w takiej sytuacji są osoby, o których wiadomo, że nie odbywają edukacji formalnej w Polsce (ale być może uczą się w innym kraju), a zarazem figurują w rejestrze ZUS z tytułu aktualnego wykonywania pracy etatowej, umowy zlecenia lub prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej. Nie jest natomiast uwzględniona praca za granicą u zagranicznego pracodawcy, bez umowy ("na czarno"), praca związana z korzystaniem z ubezpieczenia w innym systemie niż ZUS (np. KRUS), praca na podstawie umowy o dzieło, działalność nierejestrowa ani praca "na czarno"; **Bezrobocie** - w takiej sytuacji są osoby, które figurują w rejestrze ZUS z tytułu zarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne - z wyjątkiem osób, które jednocześnie odbywają naukę formalną w Polsce. Absolwentom łączącym status osoby bezrobotnej z odbywaniem edukacji (co jest możliwe w przypadku nauki w szkole dla dorosłych, branżowej szkole II stopnia lub szkole policealnej a także studiowania na studiach niestacjonarnych) przypisywany jest status "Tylko nauka". Nie jest wykluczone, że osoby zarejestrowane jako bezrobotne wykonują pracę nierejestrową na podstawie umowy o dzieło lub pracę "na czarno"; **Brak danych o aktywności** - w takiej sytuacji są osoby, o których wiadomo, że nie odbywają edukacji formalnej w Polsce (ale być może uczą się w innym kraju), a zarazem nie figurują w rejestrze ZUS z żadnego tytułu, w związku z tym ich sytuacja zawodowa nie jest znana. Nie jest wykluczone, że pracują za granicą u zagranicznego pracodawcy lub korzystając z ubezpieczenia w innym systemie niż ZUS (np. KRUS) albo na podstawie umowy o dzieło (jeżeli nie są zarejestrowane jako bezrobotne), że wykonują pracę nierejestrową lub pracę "na czarno",
- [31] Raport wojewódzki z monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, którzy ukończyli kształcenie w 2022 roku. Województwo pomorskie, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2024,
- [32] Aneks do raportu zawiera wyniki, które są przedstawiane wyłącznie zbiorczo dla grup liczących co najmniej 10 osób; Raport pokazuje status edukacyjno-zawodowy absolwentów poszczególnych typów szkół w województwie od zakończenia nauki, tj. od lipca 2022 r., do marca 2024 r. Z kolei dla powiatów dane prezentowane są w dwóch momentach czasowych, tj. na grudzień 2022 r. oraz grudzień 2023 r.,

- [33] Sprawozdanie o rynku pracy MRiPS-01; za bezrobotnego absolwenta uznaje się osobę bezrobotną w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycie uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych,
- [34] Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 w województwie pomorskim,
<https://gospodarka.pomorskie.eu/rozwoj-umiejtnosci-w-wojewodztwie-pomorskim-zoperacjonalizowany-program-wdrazania-zsu-2030/>.